

BRZozowska

Gazeta Powiatowa

ISSN 1642-8420

Nr 12

wrzesień/październik 2002

numer bezpłatny

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

III Powiatowe Dożynki w Jabłownicy Polskiej * XXIX Sesja Rady Powiatu Brzozowskiego * Podkarpackie Muzeum Pożarnictwa w Starej Wsi * Powiat Brzozowski w zasięgu działania WКУ w Sanoku * Nowa szkoła w Izdebkach - Rudawcu * Drewniana perła budownictwa sakralnego * Jubileusz Onkologii Brzozowskiej *...

Zapraszamy również na stronę internetową: <http://www.powiat-brzozow.com>

III POWIATOWE DOŻYNKI W JABŁONICY POLSKIEJ

fot. A. Kalamucka

Grupa z Niebocka prezentuje najpiękniejszy wieniec dożynkowy

fot. A. Dąbrowska

Bp. A. Szal w asyście kapłanów dzieli bochen dożynkowego chleba

fot. A. Kalamucka

Starostwie dożynek wręczają chleb na ręce Starosty Brzozowskiego

fot. A. Kalamucka

Gospodarz powiatu brzozowskiego obdarowany przez rolników darami ziemi

fot. A. Kalamucka

Starostwie dożynek: Barbara Krzysik i Paweł Chrupek

fot. A. Dąbrowska

Poświęcenie wienców dożynkowych, wyrażających wdzięczność Bogu za zebrane plony

fot. A. Kalamucka

„Plon niesiemy plon ...” - zespół obrzędowy „Graboszczanie” podczas występu

fot. A. Kalamucka

Kapela ludowa „Przysietczanie” bawi publiczność swoimi przyspiewkami

„Brzozowska Gazeta Powiatowa” - miesięcznik samorządu powiatowego.

Wydawca: Starostwo Powiatowe w Brzozowie, ul. Armii Krajowej 1, 36-200 Brzozów, tel./fax (0-13) 43- 426- 45. Adres Redakcji: ul. Sienkiewicza 2, 36-200 Brzozów, tel./fax (0-13) 43-431-65, e-mail: bgpsp@powiat-brzozow.com Redaktor naczelna: Magdalena Pilawska, opracowanie techniczne: Anna Kalamucka, opracowanie graficzne: Dariusz Supel Stale współpracują: Aneta Dąbrowska, Monika Jedynak, Katarzyna Milczanowska, Kazimierz Kozubal, Eliza Wojnicka-Buczek. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń.

„Niesiemy plon, dorodny plon, ze złotych pól zebrany...”

Rolnicy powiatu brzozowskiego dziękowali za tegoroczne plony podczas **III Powiatowych Dożynek w Jabłonicy Polskiej**. Ich organizatorem było Starostwo Powiatowe w Brzozowie, Gmina Haczów, Rada Sołecka w Jabłonicy Polskiej oraz inne organizacje, działające na terenie wsi.

Uroczystość rozpoczęła się mszą św. koncelebrowaną, której przewodniczył ks. biskup **Adam Szal**. W homilii, skierowanej do rolników, podkreślił wielkie znaczenie ich pracy i wyraził przekonanie, że powinna być doceniana i przede wszystkim uczciwie nagradzana. „Dożynki to znak wiary i miłości mieszkańców wsi polskiej. Chleb, składany dzisiaj na Ołtarzu Pańskim, jest najpiękniejszy wtedy, gdy jest dzielony. Ten gest wyraża miłość do bliźniego i wszelką życzliwość, jaką winniśmy świadczyć każdemu człowiekowi.” Biskup poświęcił także wieńce dożynkowe, symbolizujące pracę rolników i wyrażające wdzięczność Bogu za zebrane plony. Na zakończenie mszy św. ks. biskup połamał chleb, złożony w darze przez rolników, którym dzielili się wszyscy na znak jedności i dziękczynienia.

Po zakończeniu Eucharystii korowód dożynkowy przeszedł pod budynek szkoły. Tam przywitał wszystkich Wójt Gminy Haczów – Stanisław Jakiel oraz gospodarz powiatu Starosta Brzozowski - Józef Rzepka. W swoim przemówieniu zwrócił się przede wszystkim do rolników, dziękując im za trud pracy na roli:

(...) Dzisiejsza uroczystość jest holdem składanym polskiemu rolnikowi. On, poprzez swoją znojną pracę, odkrywa mądrość Stwórcy, dającą zbożu wzrost, a ludziom urodzaje. To przeświadczenie o Bożej mądrości towarzyszy Wam - Rolnikom, którzy najlepiej wiecie, ile troski wymaga od człowieka uprawa ziemi i ulepszanie sposobów jej gospodarowania. Od Was uczyć się przystoi, jak kochać i rozumieć polską wieś, otaczać najwyższym szacunkiem ojczystą ziemię i pielęgnować w sobie poczucie odpowiedzialności za jej piękno i rozwój. Tym bardziej więc boli fakt, że sprawy rolnictwa i polskiej wsi od długiego już czasu spychane są w naszym kraju na margines życia politycznego. Nieopłacalność produkcji zniechęca rolników do podejmowania jakichkolwiek działań, jest przyczyną rozgoryczenia i zniechęcenia do pracy, która powinna być źródłem utrzymania i satysfakcji. Polska wieś może wyżywić o wiele więcej ludzi, niż mieszka w naszym kraju. Tymczasem urodzaj - nagroda za całoroczny trud rolnika - niejednokrotnie nosi znamiona klęski. Protesty rolnicze, tak często występujące w naszym kraju, to akt desperacji i skrajnego przynębienia rolników, to wołanie o pomoc do tych, którzy sprawami wsi powinni się zajmować(...).

Starościną tegorocznych dożynek była Barbara Krzysik z Jabłonicy Polskiej, starostą Paweł Chrupek z Haczowa. Oni też uroczystie wręczyli Staroście Brzozowskiemu chleb i wyrazili przekonanie, że zostanie „podzielony równo i sprawiedliwie”.

Przedstawiciele poszczególnych grup wieńcowych, w barwnych

fot. A. Dąbrowska

strojach ludowych „obtańczyli” wieńce dożynkowe, śpiewając pieśń: „Plon niesiemy plon”, której słowa wyrażały podziękowanie za urodzaje i spichlerze pełne złotego chleba. Na tegoroczne święto rolników przygotowano wieńce dożynkowe, wykonane przez mieszkańców Wesołej, Ujazd, Przysietnicy, Niebocka, Haczowa, Jabłonicy Polskiej, Grabownicy oraz Komborni z sąsiedniej gminy Korczyna. Prezentacja tych małych dzieł sztuki ludowej zakończona została rozstrzygnięciem konkursu. Komisja oceniająca (Renata Czerwińska, Anna Rysz i Andrzej Kijowski) uznała, że najpiękniejszy wieńiec

fot. A. Dąbrowska
Grupa wieńcowa z Przysietnicy w korowodzie dożynkowym

dożynkowy przygotowali rolnicy z Niebocka. Drugą nagrodę otrzymał wieńiec z Jabłonicy Polskiej, trzecią natomiast wieńiec z Przysietnicy.

Część artystyczna wypełniona byłaszeregiem atrakcji i niespodzianek, przygotowanych ze szczególnym uwzględnieniem najmłodszych. Nie zabrakło pieśni biesiadnych i popularnych przebojów muzyki rozrywkowej. Dla tych, którzy lubią muzykę ludową wystąpił zespół obrzędowy „Graboszczanie” i kapela ludowa „Przysietczanie”. Koncertowała także orkiestra dęta z Haczowa.

Opracowała: Aneta Dąbrowska

XXIX SESJA RADY POWIATU BRZozowskiego

26 września br. roku obradowali Radni Rady Powiatu Brzozowskiego. Podjęto uchwały w sprawach:

- powierzenia Krosnu Miastu na prawach powiatu prowadzenia zadań doradztwa metodycznego dla nauczycieli religii (etyki),
- zatwierdzenia zmian w Statucie Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Brzozowie,
- określenia zadań i wielkości środków finansowych Powiatowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przeznaczonych na ich realizację w roku 2002,
- zaciągnięcia zobowiązań przez Zarząd Powiatu Brzozowskiego, w zakresie podejmowanych inwestycji i remontów o wartości przekraczającej kwoty ustalone w uchwale budżetowej na rok 2002.

XXIX Sesja Rady Powiatu Brzozowskiego była ostatnią w tej kadencji samorządu powiatowego. Z tej okazji wszyscy Radni otrzymali z rąk Starosty Brzozowskiego – Józefa Rzepki i Przewodniczącego Rady Powiatu Brzozowskiego – Stanisława Łobodzińskiego podziękowania i listy gratulacyjne

Radni Rady Powiatu Brzozowskiego w latach 1999 - 2002

oraz „Raport o stanie Powiatu Brzozowskiego w latach 1999 – 2002”, będący podsumowaniem przedsięwzięć i inwestycji, zrealizowanych w czasie mijającej kadencji.

Opracowała: Aneta Dąbrowska

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Brzozowie

Dnia 10 października br. w Internacie ZSB w Brzozowie odbyło się zebranie założycielskie **Oddziału Powiatowego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Brzozowie**. Zebranie odbyło się z inicjatywy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Brzozowie i Zarządu Przyjaciół Dzieci w Krośnie. Przewodził mu Dyrektor SOSW – Jan Dobrowolski.

W spotkaniu uczestniczył Dyrektor Zarządu Okręgowego TPD w Krośnie – Jan Trzemżański, który zapoznał zebranych z działalnością Towarzystwa, szczególnie z działalnością naszego, krośnieńskiego okręgu.

Inicjatywa powołania Powiatowego Oddziału TPD spotkała się z szerokim zainteresowaniem i akceptacją, szczególnie pedagogów szkolnych, licznie reprezentowanych, jak również pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – Zofii Foryś. Organizacja Oddziału zyskała również

pełną aprobatę Starosty Brzozowskiego – Józefa Rzepki, w imieniu którego zebranie zaszczyliła swą obecnością Sekretarz Powiatu – Danuta Gwizdała.

Na zebraniu dokonano wyboru Zarządu i Prezesa Oddziału, którym została Lucyna Urbanek – pedagog szkolny w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Brzozowie.

W skład Zarządu Oddziału weszli:

- **Lucyna Urbanek** – pedagog w SOSW w Brzozowie
- **Barbara Zagłobicka** – Nauczyciel w SOSW w Brzozowie
- **Wiesława Szalajko** – pedagog szkolny w Gimnazjum w Grabownicy i Humniskach
- **Adam Kaczmarek** – Kierownik Internatu ZSB w Brzozowie
- **Barbara Golonka** – dyrektor Szkoły Podstawowej w Brzozowie
- **Zofia Foryś** – kierownik PCPR w Brzozowie
- **Jolanta Gratkowska** – nauczycielka w SOSW w Brzozowie
- **Krzysztof Przyczynak** – pedagog

w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

- **Mariola Pilszak** – dyrektorka Gimnazjum w Brzozowie.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci to wspaniała organizacja, która ma za zadanie wszechstronną pomoc najbardziej potrzebującym dzieciom oraz ich rodzicom. Jest to organizacja wolna od wpływów i ograniczeń ideologicznych, jest przede wszystkim rzecznikiem dziecka, który chroni jego prawa oraz wspiera wielostronny rozwój, prowadząc działalność wychowawczą, opiekuńczą, oświatową, prozdrowotną i profilaktyczną. Dlatego inicjatywa ta jest szczególnie cenna, gdyż nigdzie w Polsce, również w naszym powiecie nie brakuje dzieci potrzebujących wsparcia. W związku z powyższym mamy nadzieję, że ta nowa forma działalności na rzecz dzieci w naszym rejonie przyniesie oczekiwane efekty.

Opracowała: Lucyna Urbanek

PRAWA KONSUMENTÓW

Ustawa z dnia 2 marca 2000 r.

o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny.

(Dz. U. z dnia 31 marca 2000 r.)

Rozdział 2. Umowy zawierane na odległość

Art. 6. 1. Umowy zawierane z konsumentem bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, w szczególności formularza zamówienia niezaadresowanego lub zaadresowanego, listu seryjnego, reklamy prasowej z wydrukowanym formularzem zamówienia, katalogu, telefonu, radia, telewizji, automatycznego urządzenia wywołującego, wizjofonu, wideotekstu, poczty elektronicznej, telefaksu, są umowami na odległość, jeżeli kontrahentem konsumenta jest przedsiębiorca, który w taki sposób zorganizował swoją działalność.

2. Propozycja zawarcia umowy w postaci oferty, zaproszenia do składania ofert lub zamówień albo do podjęcia rokowań powinna jednoznacznie i w sposób zrozumiały informować o zamiarze zawarcia umowy przez tego, kto ją składa.

3. Posłużenie się wizjofonem, telefaksem, pocztą elektroniczną, automatycznym urządzeniem wywołującym i telefonem w celu złożenia propozycji zawarcia umowy może nastąpić wyłącznie za uprzednią zgodą konsumenta.

Art. 7. 1. Konsument, który zawarł umowę na odległość, może od niej odstąpić bez podania przyczyn, składając stosowne oświadczenie na piśmie, w terminie dziesięciu dni ustalonym w sposób określony w art. 10 ust. 1.

2. Nie jest dopuszczalne zastrzeżenie, że konsumentowi wolno odstąpić od umowy za zapłatą oznaczonej sumy (odstępne).

3. W razie odstąpienia od umowy umowa jest uważana za niezawartą, a konsument jest zwolniony z wszelkich zobowiązań. To, co strony świadczyły, ulega zwrotowi w stanie niezmienionym, chyba że zmiana była konieczna w granicach zwykłego zarządu. Jeżeli konsument dokonał jakichkolwiek przedpłat, należą się od nich odsetki ustawowe od daty dokonania przedpłaty.

Art. 8. 1. Umowa o świadczenie ciągłe lub okresowe może być zawarta na czas oznaczony albo nieoznaczony.

2. Umowę zawartą na czas dłuższy niż rok poczytuje się po upływie tego terminu za zawartą na czas nieoznaczony.

3. Jeżeli czas trwania umowy nie jest oznaczony, każda ze stron może ją wypowiedzieć bez wskazania przyczyn, z zachowaniem terminu miesięcznego, chyba że strony zastrzegły krótszy termin wypowiedzenia.

Art. 9. 1. Konsument powinien być poinformowany, przy użyciu środka porozumiewania się na odległość, najpóźniej w chwili złożenia mu propozycji zawarcia umowy, o:

- 1) imieniu i nazwisku (nazwie), adresie zamieszkania (siedziby) przedsiębiorcy oraz organie, który zarejestrował działalność gospodarczą przedsiębiorcy, a także numerze, pod którym przedsiębiorca został zarejestrowany,
- 2) istotnych właściwościach świadczenia i jego przedmiotu,
- 3) cenie lub wynagrodzeniu obejmujących wszystkie ich składniki, a w szczególności cła i podatki,
- 4) zasadach zapłaty ceny lub wynagrodzenia,
- 5) kosztach oraz terminie i sposobie dostawy,
- 6) prawie odstąpienia od umowy w terminie dziesięciu dni, ze wskazaniem wyjątków, o których mowa w art. 10 ust. 3,
- 7) kosztach wynikających z korzystania ze środków porozumiewania się na odległość, jeżeli są one skalkulowane inaczej niż wedle normalnej taryfy,

8) terminie, w jakim oferta lub informacja o cenie albo wynagrodzeniu mają charakter wiążący,

9) minimalnym okresie, na jaki ma być zawarta umowa o świadczenia ciągłe lub okresowe,

10) miejscu i sposobie składania reklamacji,

11) prawie wypowiedzenia umowy, o którym mowa w art. 8 ust. 3.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, powinny być sformułowane jednoznacznie, w sposób zrozumiały i łatwy do odczytania.

3. Przedsiębiorca jest obowiązany do potwierdzenia konsumentowi na piśmie informacji, o których mowa w ust. 1, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia.

4. Obowiązek określony w ust. 3 nie dotyczy jednorazowych świadczeń, które same są spełniane przy użyciu środków porozumiewania się na odległość i za które rachunek wystawia osoba fizyczna lub prawna, która w ramach swojego przedsiębiorstwa udostępnia co najmniej jeden środek porozumiewania się na odległość, dostępny dla konsumenta i przedsiębiorcy (operator środków porozumiewania się), z wyjątkiem jednak informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 10. 1. Termin dziesięciodniowy, w którym konsument może odstąpić od umowy, liczy się od dnia wydania rzeczy, a gdy umowa dotyczy świadczenia usługi - od dnia jej zawarcia.

2. W razie braku potwierdzenia informacji, o których mowa w art. 9 ust. 1, termin, w którym konsument może odstąpić od umowy, wynosi trzy miesiące i liczy się od dnia wydania rzeczy, a gdy umowa dotyczy świadczenia usługi - od dnia jej zawarcia. Jeżeli jednak konsument po rozpoczęciu biegu tego terminu otrzyma potwierdzenie, termin ulega skróceniu do dziesięciu dni od tej daty.

3. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, prawo odstąpienia od umowy zawartej na odległość nie przysługuje konsumentowi w wypadkach:

- 1) świadczenia usług rozpoczętego, za zgodą konsumenta, przed upływem terminu, o którym mowa w art. 7 ust. 1,
  - 2) dotyczących nagrań audialnych i wizualnych oraz zapisanych na nośnikach programów komputerowych po usunięciu przez konsumenta ich oryginalnego opakowania,
  - 3) umów dotyczących świadczeń, za które cena lub wynagrodzenie zależy wyłącznie od ruchu cen na rynku finansowym,
  - 4) świadczeń o właściwościach określonych przez konsumenta w złożonym przez niego zamówieniu lub ściśle związanych z jego osobą,
  - 5) świadczeń, które z uwagi na ich charakter nie mogą zostać zwrócone lub których przedmiot ulega szybkiemu zepsuciu,
  - 6) dostarczania prasy,
  - 7) usług w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych.
- Ciąg dalszy ustawy w kolejnym numerze „BGP”.

Opracowała: Irena Rapala

Powiatowy Rzecznik Konsumentów

Starostwo Powiatowe w Brzozowie

ul. Armii Krajowej 1, pok. nr 60

tel. (0...13) 43-426-45

ZMIANA LUB USTALENIE BRZMIENIA IMION I NAZWISK

Podstawa prawna: ustawa z dnia 15 listopada 1956 r. o zmianie imion i nazwisk (Dz. U. Nr 59 z 1963 r. poz. 328 z późniejszymi zmianami).

Organem orzekającym w sprawach określonych w ustawie jest starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy. Mieszkańcy powiatu brzozowskiego składają wniosek (podanie) do: **Starosty Brzozowskiego**

Zgodnie z art. 1 wyżej cytowanej ustawy zmiana imienia lub nazwiska obywatela polskiego na inne wskazane przez niego imię lub nazwisko może nastąpić na jego wniosek.

Zmiana imienia lub nazwiska osoby, która nie posiada żadnej przynależności państwowej, na inne wskazane przez nią imię lub nazwisko może nastąpić na jej wniosek, jeżeli osoba ta ma miejsce zamieszkania w Polsce. Zmiana może dotyczyć również nazwiska rodzowego kobiety, która pozostaje lub pozostawała w związku małżeńskim.

Z wnioskiem może wystąpić tylko osoba pełnoletnia.

Wniosek o zmianę nazwiska i imienia podlega uwzględnieniu, jeżeli jest uzasadniony ważnymi względami, takimi jak w szczególności:

- nazwisko lub imię jest ośmieszające lub nie licujące z godnością człowieka,
- nazwisko lub imię jest o brzmieniu niepolskim,
- nazwisko posiada formę imienia,
- jeżeli wnioskodawca pragnie zmienić swoje nazwisko na nazwisko, którego od wielu lat używa.

Wniosek o zmianę nazwiska lub imienia nie podlega uwzględnieniu:

- gdy zachodzi uzasadniona obawa, że wnioskodawca ubiega się o zmianę nazwiska w zamiarze ułatwienia sobie działalności przestępczej albo uchylenia się od odpowiedzialności cywilnej lub karnej,
- gdy wnioskodawca ubiega się o zmianę nazwiska na nazwisko historyczne, wstawione na polu kultury i nauki, działalności politycznej, społecznej albo wojskowej, chyba że posiada członków rodziny o tym nazwisku lub jest powszechnie znany pod tym nazwiskiem.

WYMAGANE DOKUMENTY:

1. Wniosek o zmianę, ustalenie brzmienia lub pisowni imienia i nazwiska.
2. Załączniki do wniosku:
  - wypełniona ankieta,
  - aktualnie wydany odpis aktu urodzenia wnioskodawcy,

- aktualnie wydany odpis aktu małżeństwa (w przypadku osób zamężnych),
- aktualnie wydane odpisy aktów urodzeń małoletnich dzieci (jeżeli wniosek je obejmuje),
- „oświadczenie drugiego z rodziców o zgodzie na zmianę nazwiska dziecka” (jeżeli zmiana nazwiska ma się rozciągać na małoletnie dziecko, chyba że rodzic pozbawiony jest władzy rodzicielskiej albo rodzic wnioskujący uzyska zgodę sądu opiekuńczego na zmianę nazwiska dziecka),
- „oświadczenie dziecka o zgodzie na zmianę nazwiska” (jeżeli jest objęte wnioskiem i ukończyło 14 lat),
- w przypadku zmiany nazwiska rodzowego należy dołączyć do wniosku zupełny odpis aktu urodzenia oraz skrócony odpis aktu małżeństwa (w przypadku osób zamężnych),
- w przypadku zmiany nazwiska lub imienia na dotychczas używane, kserokopie dokumentów świadczących o tym fakcie.

Odpisy aktów stanu cywilnego – wydane w roku, w którym składany jest wniosek.

W przypadku braku odpowiednich dokumentów organ wydający decyzję może żądać od wnioskodawcy dodatkowych dokumentów uzupełniających, dotyczących wniosku. Wnioskodawca winien przedłożyć je w **Wydziale Porządku Publicznego, Bezpieczeństwa, Obronności i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Brzozowie, ul. Armii Krajowej 1, pokój 12** w wyznaczonym terminie.

OPLATY

Oplata skarbową:

- od wniosku - 5,00 zł.
- od załącznika do wniosku (z wyłączeniem ankiety) - 0,50 zł.
- od wydanej decyzji w sprawie zmiany imienia lub nazwiska - 30,00 zł.
- od wydanej decyzji w sprawie ustalenia pisowni lub brzmienia imienia (nazwiska) - 15,00 zł.

Nie pobiera się opłaty skarbowej w sprawach:

- dotyczących nazwisk zmienionych z urzędu
- dotyczących nazwisk (imion) ośmieszających lub nie licujących z godnością człowieka.

Informacje w powyższych sprawach można uzyskać w **Starostwie Powiatowym w Wydziale Porządku Publicznego, Bezpieczeństwa, Obronności i Spraw Obywatelskich** lub telefonicznie 43-426-45 wew. 37, 46.

Opracowała: Renata Kielar

Agencja Renn
Promocyjno-Reklamowa

Reklama w telewizji kablowej
Stream Communications
Brzozów, Sanok, Rzeszów, Jasło

Konwersja filmów VHS na Video CD
S-VHS VHS MPEG 1 MPEG 2 Dlx X-vj

Wideofilmowanie
Filmy promocyjne
Spoty reklamowe
Projekty graficzne
Multimedialne prezentacje
Witryny Internetowe

Walczak Andrzej
Stara Wieś 514
0-603-242-501

Cyfrowy montaż
Animacje, czółówki
Komputerowe efekty
Hollywood FX Borys FX

Miejsce na reklamę
dla drukarni

Zarząd Dróg Powiatowych w Brzozowie

Zarząd Dróg Powiatowych w Brzozowie prowadzi prace, związane z bieżącym utrzymaniem dróg. W kwietniu, maju i czerwcu został wykonany remont cząstkowy, polegający na wbudowaniu 264 tony masy asfaltowej.

W okresie tym zostały także wyremontowane górne pokłady mostów drewnianych w miejscowościach: Wesoła, Hłudno, Jasienica Rosielna, Golcowa oraz częściowo we Wzdowie, Witryłowie, Siedliskach, gdzie zużyto ponad 30 m³ tarcicy.

Po zakończeniu remontów masą asfaltową przystąpiono do

wykonania remontu emulsją oraz grysami drobnoziarnistymi. Ze względu na skromne środki, prace wykonywane są na drogach o dużym nasileniu ruchu, na których występują duże pęknięcia w nawierzchni. Zostały zabezpieczone 4 osuwiska w Izdebkach, Magierowie, Niewistce i Domaradzu.

W lipcu i sierpniu zostały wyremontowane chodniki dla pieszych w Brzozowie przy ul. Zdrojowej oraz w Haczowie.

Opracował:
Kazimierz Tympalski
Janusz Szuber

Nowy typ szkoły ponadgimnazjalnej – liceum profilowane

W czerwcu 2002 roku pierwsi absolwenci gimnazjum musieli podjąć decyzję, w jakiej szkole pragną kontynuować naukę. Mogli wybrać: licea ogólnokształcące, licea profilowane, technika oraz zasadnicze szkoły zawodowe.

Gimnazjalistów i ich rodziców najbardziej intrygowała nazwa: liceum profilowane. Cóż to za typ szkoły? Jakie uprawnienia ma jej absolwent?

26 czerwca 2002 roku w auli Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie odbyło się spotkanie nauczycieli uczących w liceach profilowanych na terenie województwa podkarpackiego. Podczas tego spotkania podano sporo informacji na temat tego typu szkoły. Postaram się krótko przedstawić najważniejsze z nich.

Istotą profilowania jest taka organizacja procesu dydaktycznego, aby zapewnić

ukształtowanie umiejętności zawodowych w krótkich cyklach kształcenia.

Najważniejsze **zalety profilowania** to:

- ukształtowanie umiejętności ponadzawodowych,
- wspieranie uczniów w możliwie trafnym wyborze,
- przygotowanie do podjęcia kształcenia w różnych zawodach i przekwalifikowania się.

W roku szkolnym 2002/2003 zatwierdzono następujące profile dla liceum profilowanego:

- transportowo – spedycyjny

- elektroniczny
- mechatroniczny
- elektrotechniczny
- ekonomiczno – administracyjny
- kształtowanie środowiska
- mechaniczne techniki wytwarzania
- rolno – spożywczy
- leśnictwo i technologia drewna
- chemiczne badania środowiska
- zarządzanie informacją
- usługowo – gospodarczy
- socjalny
- kreowanie ubiorów

Absolwent liceum profilowanego może podjąć naukę w wyższej uczelni lub w szkole policealnej. Kształcenie w szkole policealnej po ukończeniu liceum profilowanego trwa od jednego do trzech semestrów. Dzięki temu, że cykl kształcenia jest bardzo krótki, szybko zdobywa się kwalifikacje zawodowe wynikające z potrzeb rynku pracy.

Od września 2002 roku w Zespole Szkół Budowlanych w Brzozowie utworzono dwa oddziały liceum profilowanego o profilu kształtowanie środowiska.

Opracowała: Bożena Witek

Uwaga !!!

**Zagubiono legitymację szkolną (miesiąc temu) na nazwisko:
Justyna Rajchel - kl. I TB po ZSB**

Uczciwego znalazcę prosimy o kontakt pod adresem: Redakcja „Brzozowskiej Gazety Powiatowej”, ul. Sienkiewicza 2, 36-200 Brzozów, tel./fax (0-13) 43-431-65. Dziękujemy !

Konkurs Wiedzy o Obronie Cywilnej

Co roku, młodzież z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Brzozowie uczestniczy

Opiekun wraz z podopiecznymi

w konkursie Wiedzy o Obronie Cywilnej. W tej edycji konkursu, po eliminacjach szkolnych, do zmagania rejonowych w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 w Krośnie

Laureaci konkursu Wiedzy o Obronie Cywilnej

przystąpili: Urszula Starzak i Robert Gaździk, oboje z klasy III LE.

Celem konkursu było m.in.:

- popularyzowanie wiedzy z zakresu edukacji obronnej i humanitarnych idei obrony cywilnej,
- doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie powszechnej samoobrony,
- doskonalenie umiejętności udzielania pomocy poszkodowanemu w różnych stanach zagrażających życiu i zdrowiu człowieka,
- kształtowanie postaw proobronnych wśród młodzieży szkolnej.

Zakres tematyczny konkursu obejmował treści zawarte w podstawie programowej i programie nauczania przysposobienia obronnego oraz w publikacjach zamieszczonych w ogólnopolskim dwumiesięczniku „Edukacja dla Bezpieczeństwa”, miesięczniku „Przegląd Obrony Cywilnej” i poradniku „Edukacja Obronna”,

wydawanym przez nauczycieli przysposobienia obronnego województwa podkarpackiego.

Konkurs składał się z części teoretycznej, w której uczestnicy rozwiązywali test złożony z 30 pytań, dotyczących wszystkich działów tematycznych przysposobienia obronnego oraz z części praktycznej, złożonej z czterech zadań. Każdy uczeń musiał wykazać się umiejętnością: posługiwania się maską przeciwgazową, znajomością zasad udzielania pierwszej pomocy poszkodowanemu w pozorowanym wypadku, udzielania podstawowego podtrzymywania życia oraz ułożenia poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej. Do finału wojewódzkiego mogło awansować tylko siedmiu uczestników. Wśród nich znaleźli się również nasi reprezentanci. Warto podkreślić fakt, że szczególnie dobrze wypadła Urszula Starzak, zajmując drugie miejsce.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowo zajęte miejsca i wyniki uczniów, kwalifikujących się do finału wojewódzkiego.

L.p.	Imię i nazwisko	Nazwa szkoły, miejscowość	Miejsce	Punkcja
1.	Dariusz Niemczyk	ZSB – Krosno	I	55,5
2.	Urszula Starzak	ZSE – Brzozów	II	52,5
3.	Małgorzata Szybiak	ZSNG – Krosno	III	52,0
4.	Paulina Jakubowicz	ZSZ Nr 1 – Krosno	IV	51,0
5.	Anna Chomentowska	ZSZ Nr 1 – Krosno	V	50,5
6.	Daniel Gonet	ZSB – Krosno	V	50,5
7.	Robert Gaździk	ZSE - Brzozów	VI	48,5

Do finału Wojewódzkiego Konkursu Wiedzy o Obronie Cywilnej w rzeszowskim Klubie Garnizonowym przystąpiło 30 uczestników – większość z nich to finaliści z lat wcześniejszych. Wszyscy uczestnicy zastanawiali się nad pozorowanym urazem oraz zestawami pytań testowych jakie przyjdzie im rozwiązać – bo tylko te dwie dziedziny konkursu, przynajmniej teoretycznie mogły stanowić zagadkę. Wszystkie pozostałe to repetytorium z eliminacji rejonowych.

Konkurs rozpoczął powitaniem wszystkich uczestników i opiekunów starszy wizytator ds. obronnych KO Waldemar Stahl. Po uroczystym otwarciu konkursu, finaliści rozpoczęli zmagania od rozwiązywania testu, po którym zostali podzieleni drogą losowania na grupy do następnych konkurencji. Wszystkie etapy konkursu przebiegały w życzliwej i spokojnej atmosferze, na co duży wpływ miały wieloosobowe komisje sędziowskie oraz rzetelna organizacja zawodów. Po zakończeniu wszystkich konkurencji i podliczeniu punktów, kolejność zajętych miejsc przedstawiała się w sposób następujący:

L.p.	Imię i nazwisko	Nazwa szkoły, miejscowość	Miejsce	Punkcja
1.	Dariusz Niemczyk	ZSB – Krosno	I	64,0
2.	Anna Chomentowska	ZSZ Nr 1 – Krosno	II	60,0
3.	Paulina Jakubowicz	ZSZ Nr 1 – Krosno	III	60,0
4.	Daniel Gonet	ZSB – Krosno	IV	58,5
5.	Urszula Starzak	ZSE – Brzozów	V	58,5
6.	Michał Kurdziel	ZS – Leżajsk	VI	54,5
7.	Robert Gaździk	ZSE - Brzozów	XII	49,5

Pierwsza szóstka otrzymała pamiątkowe dyplomy i nagrody rzeczowe, ufundowane przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie.

Opracował: Bogusław Lidwin

POWIATOWY URZĄD PRACY

ul. Rynek 9, 36-200 Brzozów

tel. (0-13) 43-421-37, (0-13) 43-421-49, fax. (0-13) 43-421-48

Realizacja Podkarpackiego Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca” w Powiecie Brzozowskim

Absolwent, rejestrujący się w Urzędzie Pracy, wchodzący po raz pierwszy na rynek pracy, otrzymywał informacje o podstawowych prawach i obowiązkach absolwenta, możliwościach korzystania z usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, o programie „Pierwsza Praca” oraz terminach zajęć „Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy”.

W zajęciach informacyjno-szkoleniowych „Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy” uczestniczyło 161 absolwentów. Tematyka zajęć obejmowała:

- przedstawienie sposobów szukania pracy;
- przedstawienie zasad autoprezentacji istotnych podczas rozmowy z pracodawcą;
- omówienie zagadnień, dotyczących wywierania pierwszego wrażenia;
- przedstawienie zagadnień rozmowy kwalifikacyjnej i stereotypowych pytań zadawanych podczas jej trwania;

- zasady pisania listu motywacyjnego i życiorysu zawodowego;

- analiza własnych umiejętności i predyspozycji zawodowych oraz cech osobowości;

- określenie wartości płynących z podjęcia pracy;

- małą przedsiębiorczość - jako sposób na samozatrudnienie.

Podczas zajęć wykorzystywane są filmy na temat rozmowy z pracodawcą i zasad autoprezentacji.

Uczestnicy zajęć otrzymują materiały informacyjne.

Program „Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy” kładzie nacisk na budowanie u młodego człowieka pozytywnego nastawienia do pracy i procesu jej poszukiwania. Ma na celu przekazanie absolwentowi podstawowej wiedzy, przydatnej w procesie poszukiwania pracy. Program ma charakter informacyjno-szkoleniowy. Oznacza to, że jego głównym

celem jest przekazanie podstawowych informacji i wstępne, praktyczne przygotowanie uczestników do określonych działań.

W ramach realizacji aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu zaplanowano staże absolwenckie oraz refundacje części wynagrodzenia absolwenta.

Na dzień 28.08 2002 r. Powiatowy Urząd Pracy w Brzozowie zrealizował w całości założenia PPAZA „Pierwsza Praca” dla Powiatu Brzozowskiego. W ramach umów absolwenckich zaangażowano środki Funduszu Pracy dla 42 absolwentów oraz na staże absolwenckie dla 189 osób.

Po zakończeniu realizacji w.w. umów PUP w Brzozowie przystąpi do monitoringu programu pod kątem osiągniętych wskaźników efektywności zatrudnieniowej dla poszczególnych form aktywizacji zawodowej absolwentów.

Opracowała: Wiesława Wojciechowska
Doradca zawodowy

Zarejestrowani bezrobotni wg. stanu na 29.09.2002 r.

1. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych z podziałem na gminy

2. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia

Oferty pracy jakimi dysponuje PUP w Brzozowie na dzień 14. 10. 2002 r.

1. Kierowca ciągnika siodłowego
(z doświadczeniem)

2. Sprzedawca materiałów budowlanych

3. Pracownik administracyjny (wykształcenie wyższe,
znajomość j. angielskiego, absolwent 2002 r.)

4. Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej
(wykształcenie wyższe)

PROGRAMY PROFILAKTYCZNE I ZDROWOTNE REALIZOWANE W ROKU 2002 W SZPITALU SPECJALISTYCZNYM W BRZOSZOWIE PODKARPACKIM OŚRODKU ONKOLOGICZNYM IM. Ks. B. MARKIEWICZA

W bieżącym roku Podkarpacka Regionalna Kasa Chorych w Rzeszowie zaprosiła Zakłady Opieki Zdrowotnej do składania ofert i uczestnictwa w konkursie, poprzedzającym zawarcie z Podkarpacką Regionalną Kasą Chorych umów na realizację świadczeń zdrowotnych, w tym programów profilaktycznych i zdrowotnych.

W związku z powyższym, Szpital Specjalistyczny w Brzozowie Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny im. Ks. B. Markiewicza złożył oferty w zakresie programów profilaktycznych i zdrowotnych. Podkarpacka Regionalna Kasa Chorych w Rzeszowie przyjęła oferty naszego Zakładu na programy profilaktyczne o tematyce:

- profilaktyka raka piersi,
- profilaktyka raka szyjki macicy,
- profilaktyka raka stercza,
- profilaktyka powikłań zawału serca.

Po podpisaniu stosownych umów z PRKCH w Rzeszowie, Zakład Opieki Zdrowotnej w Brzozowie przystąpi wzorem lat ubiegłych do wdrożenia i realizacji programów profilaktycznych dla kobiet i mężczyzn w poszczególnych przedziałach wiekowych :

Program	Populacja	Przedział wiekowy
Profilaktyka raka piersi	kobiety	50-69 lat
Profilaktyka raka szyjki macicy	kobiety	40-59 lat
Profilaktyka raka stercza	mężczyźni	50-69lat

Przytoczone niżej dane statystyczne powinny skłonić mieszkańców powiatu brzozowskiego i powiatów ościennych do korzystania z badań profilaktycznych, mając na uwadze zdrowie własne i swoich bliskich.

Badania są bezpłatne. Nie jest wymagane przy ich wykonywaniu skierowanie, wystawiane przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Rak piersi jest najczęstszym nowotworem złośliwym u kobiet, stanowi około 19% zachorowań. Roczna zapadalność wynosi

ponad 10 000, a śmiertelność około 5 000 i stale wzrasta. Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia, przy odpowiednich działaniach profilaktycznych można znacznie zmniejszyć (nawet o 40%) ryzyko zachorowania na raka sutka. Szacuje się również, że sama tylko regularna kontrola piersi przez kobiety może w 10% zmniejszyć liczbę zgonów z powodu tej choroby.

Rak szyjki macicy jest drugim co do częstości występowania nowotworem u kobiet w Polsce. Stanowi 8,6% wszystkich zachorowań. Roczna zapadalność wynosi około 4 000 i około 2 000 umiera z powodu tego nowotworu. Polska jest krajem o jednym z najwyższych współczynników umieralności na nowotwory szyjki macicy w Europie i na świecie. Badania przesiewowe mają na celu wykrycie choroby w jej najwcześniejszym, czyli całkowicie wyleczalnym okresie. Brak charakterystycznych dolegliwości jest powodem późnego zgłaszania się pacjentek do lekarza .

Rak stercza jest trzecim, co do częstości występowania, stanowi około 5% wszystkich nowotworów złośliwych u mężczyzn i około 80% nowotworów męskich narządów płciowych. Wskaźnik zachorowalności na raka stercza w Polsce wynosi 10 na 100 000 mieszkańców. Umieralność na raka stercza jest duża i jest jedną z najczęstszych przyczyn zgonów na nowotwory złośliwe u mężczyzn – po raku płuc, żołądka i jelita grubego.

Celem badań przesiewowych jest obniżenie umieralności z powodu nowotworów złośliwych poprzez:

- zwiększenie wykrywalności wczesnych przypadków raka,
- zwiększenie liczby operacji oszczędzających,
- zwiększenie odsetka wyleczeń we wczesnym stadium choroby,
- obniżenie kosztów leczenia.

Opracował: Instruktor terapeutyczny

UDANA AKCJA

Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Brzozowie zawiadamia, że zakończyliśmy akcję: „Wyprawka dla ucznia”.

Jej celem było zdobycie funduszy na zakup przyborów szkolnych dla dzieci z rodzin najuboższych.

Przygotowaliśmy 32 wyprawki na kwotę ponad 2000 zł dla uczniów z 6-ciu gmin powiatu brzozowskiego - wyprawki otrzymali uczniowie klas: II, III, IV, V Szkoły Podstawowej i klas gimnazjalnych. W skład wyprawek wchodzi plecak wraz z wyposażeniem.

Nasza wspólna pomoc dotarła do dzieci z rodzin najuboższych i żyjących w skrajnym ubóstwie. Dokonałmy tego w porozumieniu z właściwymi terytorialnie Ośrodkami Pomocy Społecznej.

Serdecznie dziękujemy wszystkim Darczyńcom, a szczególnie:

1. Państwu Grażynie i Andrzejowi Wójtowiczom – właścicielom przedsiębiorstwa produkcyjno-handlowego „GRAN-PIK”,
2. Pani Ryszardzie Janas – właścicielce firmy handlowej „KLEKS”,
3. Pani Magdalenie Kruczek – właścicielce sklepu wielobranżowego „AS”,
4. Panu Tadeuszowi Zygarowiczowi – właścicielowi firmy handlowej „ALTA”,
5. Panu Andrzejowi Bińczakowi – właścicielowi firmy „ELEO-BUDMAX”.

*Zarząd Rejonowy
PCK w Brzozowie*

Zatrucia grzybami

Zbieranie grzybów w Polsce było i jest bardzo popularne. Są one chętnie spożywane ze względu na walory smakowe i zapachowe, którymi wyróżniają się wśród innych produktów spożywczych. Z jednej więc strony są cenionym artykułem spożywczym, ale z drugiej – niestety – mogą stać się przyczyną śmiertelnych zatruc pokarmowych. W Polsce rośnie wiele gatunków grzybów o różnej toksyczności. Spotykamy wśród nich gatunki: śmiertelnie trujące, trujące, warunkowo jadalne i jadalne.

Większość najbardziej niebezpiecznych grzybów to grzyby blaszkowe, które posiadają na spodniej stronie kapelusza blaszki (cienkie listewki). Najsmaczniejsze grzyby jadalne mają na spodniej stronie kapelusza rurki, tzn. warstwę ułożonych obok siebie rureczek, przypominającą gąbkę. Popularnie nazywamy je grzybami rurkowymi. W tej grupie nie spotyka się grzybów śmiertelnie trujących. Należy pamiętać, że **borowik szatański (*Boletus satanas*)** – nie spotykany w Polsce od 1932 roku – nie jest śmiertelnie trujący, a jedynie u osób sprawdzających smak grzyba w lesie na surowo, może spowodować zaburzenia żołądkowo – jelitowe. Natomiast popularnie nazywany szatanem – **goryżek żółciowy** nie posiada właściwości trujących, jest jedynie bardzo gorzki i z tego powodu niejadalny.

Większość grzybów rurkowych to znakomite w smaku grzyby jadalne, takie jak: **podgrzybki (brunatny, zajączek, złotawy), maślaki (ziarnisty, strojny, sitarz, pstry, zwyczajny), koźlarze (babka, czerwony, grabowy, różne odmiany borowika szlachetnego)**. Większość najbardziej niebezpiecznych, śmiertelnie trujących grzybów, ma blaszki o białym zabarwieniu, które nie zmieniają się w okresie wegetacji. Takie owocniki należy szczególnie dokładnie obejrzyć przed włożeniem do koszyka. Należą do nich wszystkie muchomory, a wśród nich **muchomor sromotnikowy** – grzyb średniej wielkości o zielono zabarwionej skórce kapelusza,

białych blaszkach i trzonie długim, wysmukłym, u dołu bulwiasto zgrubiałym, tkwiącym w odstającej pochwie. W górnej części ma przyrośnięty wystający pierścień. **Jeden średni owocnik może spowodować śmierć dorosłego człowieka.**

Podobne do niego **muchomory: wiosenny i jadowity** są całkowicie białe i bywają mylone z młodymi pieczarkami. Tak samo, jak muchomor sromotnikowy, są śmiertelnie trujące. Trucizny w nich zawarte nie rozpuszczają się w wodzie, dlatego obgotowywanie tych grzybów nie powoduje zmniejszenia ich w ł a ś c i w o ś c i trujących.

Pamiętajmy o tym!

Śmiertelnie trujące muchomory mają blaszki białe, niezmiennie i tym różnią się od

podobnych do siebie gatunków jadalnych. Drugą cechą różniącą je od grzybów jadalnych jest trzon, który w górnej części ma przyrośnięty pierścień oraz zgrubiałą podstawę, ukrytą w odstającej pochwie. Zbieracze często odcinają trzon powyżej pierścienia, pozostawiając charakterystyczne części tego gatunku w ściółce leśnej.

Do grzybów, powodujących zatrucia śmiertelne wskutek uszkodzenia nadnerczy, nerek i wątroby, należy zasłonak rudy i piestrzenica kasztanowata.

Zasłonak rudy – owocnik średniej wielkości, cynamonowo – rudy, z brunatno – żółtym trzonem. Jest grzybem śmiertelnie trującym, powodującym zanik nadnerczy. Zatrucie może wystąpić po 2 dniach, a niekiedy i po 2 tygodniach. Grzyb zawiera truciznę która nie rozpuszcza się w wodzie.

Piestrzenica kasztanowata – grzyb o pofałdowanej, brązowej główce, osadzonej na bruzdowatym białym trzonie. Traci właściwości trujące podczas suszenia, przy dużym dostępie powietrza.

Inną, nie mniej ważną grupę grzybów trujących stanowią gatunki, które zawierają trucizny atakujące system nerwowy.

Do najbardziej znanych należą: **strzępiaki, lejówki, muchomor czerwony, muchomor plamisty, czernidlaki**. Do tej grupy zalicza się również popularną **olszówkę**, która zawiera truciznę rozpuszczalną w wodzie. Obgotowywanie zmniejsza właściwości trujące, ale nie likwiduje ich zupełnie. Stąd grzyby te u niektórych osób mogą nie wywołać widocznych objawów zatrucia, a występujące zaburzenia oddychania i krążenia niekiedy nie są kojarzone ze spożyciem grzyba.

Trzecią grupę stanowią grzyby powodujące zatrucia, biegunki i wymioty prowadzące do odwodnienia organizmu oraz dużego osłabienia po 3 – 4 godzinach od spożycia. Są to różne **gołąbki, mleczaże, gąski, maślanki (wiązkowa i ceglasta), niektóre czubajki, muchomor cytrynowy, pieczarka żółtawa, wieruszka ciemna**. Wszystkie te grzyby posiadają blaszki na spodniej stronie kapelusza.

Zatrucia grzybami możesz uniknąć, jeżeli:
- Zachowasz rozwagę i będziesz zbierał tylko gatunki dobrze znane.

- Ze ściółki będziesz wyjmował całe owocniki, zwracając również uwagę na trzon, który zawiera ważne, charakterystyczne cechy, umożliwiające odróżnienie gatunków trujących od jadalnych.

- Przy zbieraniu grzybów obejrzyj dokładnie cały owocnik, a w przypadku wątpliwości okaz wyrzucisz.

- Nie będziesz zbierał owocników małych, u których nie wykształciły się jeszcze cechy danego gatunku.

- Będziesz pamiętał, że większość grzybów trujących to grzyby blaszkowe.

- Nie będziesz zbierał olszówek i innych grzybów szkodliwych dla zdrowia.

- Nie będziesz przechowywał potraw z grzybów nawet w lodówce, pamiętając, że psują się szybko i powstają w nich substancje trujące.

Pamiętajmy, że wszystkie zatrucia objawiają się bólami głowy, brzucha, nudnościami i biegunką. Konieczna jest wtedy pomoc lekarza. Nie należy lekceważyć sytuacji, gdy stan zdrowia ciągle się pogarsza. Pamiętajmy, że przy zatruciach muchomorem sromotnikowym występuje faza pozornej poprawy, po której stan chorego gwałtownie się pogarsza. Wezwany w porę lekarz może uratować mu życie !

(inf. własna)

OCHRONA ZWIERZĄT BEZDOMNYCH W PRAWIE POLSKIM

Historia prawnych regulacji dotyczących ochrony zwierząt sięga w Polsce lat dwudziestych ubiegłego stulecia. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 r., ochroną humanitarną objęto wszystkie zwierzęta domowe oraz dziko żyjące. Aktualnie podstawowym aktem prawnym normującym zagadnienie ochrony zwierząt w Polsce jest ustawa z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.

Ustawa ta określa postępowanie ze zwierzętami domowymi, gospodarskimi, wykorzystywanymi do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych, używanymi do doświadczeń, utrzymywanymi w ogrodach zoologicznych, wolno żyjącymi oraz obcymi faunie rodzimej.

Najważniejszym osiągnięciem tej ustawy jest ustalenie art.1 ust.1, zdanie pierwsze, zgodnie z którym zwierzę, jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia, nie jest rzeczą. Przepisy ustawy o ochronie zwierząt znajdują zastosowanie także w stosunku do zwierząt bezdomnych, przez które, zgodnie z definicją zawartą w art.4, pkt 16 ustawy, należy rozumieć każde zwierzę domowe lub gospodarskie, które uciekło, zabląkało się lub zostało porzucone przez człowieka i nie ma możliwości ustalenia jego właściciela lub innej osoby, pod której opieką zwierzę dotąd pozostawało.

Zwierzę bezdomne, jak każde inne wymaga humanitarnego traktowania. Zgodnie z art.6, ust.1 ustawy zabronione jest w szczególności nieuzasadnione lub niehumanitarne zabijanie takiego zwierzęcia, a także znęcanie się nad nim.

Należy zaznaczyć, iż zarówno nieuzasadnione lub niehumanitarne zabicie zwierzęcia, jak i znęcanie się nad nim stanowi przestępstwo zakwalifikowane w art.35 ust.1 ustawy o ochronie zwierząt, a w przypadku działania sprawcy ze

szczególnym okrucieństwem w art.35 ust.2. Na mocy art.11, ust.1 ustawy o ochronie zwierząt obowiązek zapewnienia właściwej opieki i ochrony zwierzętom bezdomnym nałożony został na gminę, jako jej zadanie własne.

Zadanie to gmina powinna realizować poprzez wyłapywanie zwierząt bezdomnych oraz zapewnienie im odpowiednich warunków egzystencji przez prowadzenie dla nich specjalnych schronisk. Należy zwrócić uwagę, iż zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym zbieżne jest z innym ważnym zadaniem gminy, a mianowicie z obowiązkiem ochrony ludzi przed zwierzętami bezdomnymi, określonym w art.3, ust.2 pkt.5 ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Wyłapywanie zwierząt bezdomnych może odbywać się wyłącznie na podstawie uchwały właściwej rady gminy oraz przy zachowaniu zasad wynikających z przepisów rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji z 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt.

Podjęcie uchwały o wyłapywaniu zwierząt bezdomnych jest możliwe po spełnieniu warunków określonych w art.11, ust.3 ustawy o ochronie zwierząt, a mianowicie uzgodnienia jej treści z państwowym lekarzem weterynarii oraz po zasięgnięciu opinii upoważnionego przedstawiciela Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami lub innej organizacji społecznej o podobnym statutowym celu działania.

Organ gminy może zlecić wyłapywanie zwierząt bezdomnych podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z 19 listopada 1999 r. prawo o działalności gospodarczej.

Treść umowy powinna zawierać w szczególności:

- 1) wskazanie urządzeń i środków, przy których pomocy zwierzęta będą wyłapywane, przy czym sprzęt ten nie może stwarzać zagrożenia dla życia i zdrowia zwierząt ani zadawać im cierpienia,
- 2) określenie środków do transportu zwierząt spełniających warunki określone w art.24, ust.1 ustawy o ochronie zwierząt,
- 3) zapewnienie w razie potrzeby pomocy lekarsko-weterynaryjnej,
- 4) wskazanie miejsca przetrzymywania wyłapanych zwierząt przed przewiezieniem do schroniska.

Co najmniej na 21 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia akcji wyłapywania zwierząt bezdomnych, organ gminy ma obowiązek podania do publicznej wiadomości informacji na temat: terminu przeprowadzania akcji wyłapywania zwierząt, granicy terenu na którym będą wyłapywane zwierzęta, adresu schroniska, z którym uzgodniono umieszczenie zwierząt po wyłapaniu, podmiotu wykonującego wyłapywanie.

Po złapaniu zwierzęcia bezdomnego gmina ma obowiązek zapewnić mu odpowiednie warunki bytowania. W tym celu na terenie gminy powinno być prowadzone schronisko dla zwierząt. Schronisko takie może być prowadzone bezpośrednio przez gminę, przez Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami lub inną organizację społeczną o podobnym statutowym celu działania. Podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt bezdomnych obowiązany jest do zapewnienia im właściwych warunków bytowania.

*Opracował: Lekarz Weterynarii
Paweł Rosenbeiger
Miejski Inspektorat Weterynarii
ul. Waslebena 6, 38-400 Krosno,
tel. (0...13) 43-696-11*

KOMENDA POWATOWA POLICJI W BRZOSZOWIE

POLICJA

RADZIMY - UCZYMY – PRZESTRZEGAMY

Jak nie stawać się ofiarą przestępstwa.
Jak żyć bezpiecznie.

ŚWIĘTO POLICJI

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Brzozowie 26 lipca br. obchodzili swoje święto. Na placu przed budynkiem KPP odbyła się uroczysta odprawa policjantów, w której uczestniczyli: Zastępca Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego Policji Inspektor Jan Pierzchała, Starosta Brzozowski - Józef Rzepka, Przewodniczący Rady Powiatu - Stanisław Łobodziński, Komendant Państwowej Straży Pożarnej - Stanisław Pająk oraz Burmistrz Gminy Brzozów - Janusz Draguła.

W Święto Policji niektórych funkcjonariuszy wyróżniono awansami. Na podinspektora policji awansowano nadkomisarza Tadeusza Brzanę. Na pagonach 15 innych policjantów, pojawiły się wyższe stopnie aspiranckie i podoficerskie.

Zasłużonym policjantom przyznano także odznaczenia. Brązowym Krzyżem Zasługi odznaczono nadkomisarza Józefa Myćkę, brązowe odznaki „Zasłużony Policjant” otrzymali: aspirant Anna Rajchel oraz aspiranci sztabowi: Marian Bober i Piotr Pilawski. Czterech policjantów, na wniosek Zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Rzeszowie, wyróżniono odznakami „Przyjaciół Dziecka”.

Zabierający głos: Z-ca Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego Policji, Starosta Brzozowski, Przewodniczący Rady Powiatu i Burmistrz Gminy Brzozów dziękowali brzozowskim policjantom za sumienną pracę i za to, że powiat brzozowski jest najbezpieczniejszym regionem naszego województwa. Zasadą policjantów tej jednostki jest także fakt, iż podkarpackie jest w czołówce najbezpieczniejszych województw Polski. Kulminacyjnym punktem obchodów Święta Policji było spotkanie przy ognisku z kiełbaskami, ciastem i napojami. Nie znaczy to jednak, iż na terenie powiatu brzozowskiego nie było Policji. Jedni świętowali inni, jako co dzień pełnili służbę.

Starosta Brzozowski dziękuje Policjantom za ofiarną służbę

Inspektor Jan Pierzchała wręcza brązowe odznaki „Zasłużony Policjant”

Awanosani funkcjonariusze KPP w Brzozowie

SĄ SPRAWCY WŁAMAŃ NAD SANEM

W okresie wakacji, w okolicy Obarzyna i Krzemiennej nad Sanem (gmina Dydnia), czterech nieletnich (w wieku 15-17 lat) mieszkańców pobliskich miejscowości dokonało szeregu kradzieży z włamaniem do samochodów oraz domków letniskowych, zlokalizowanych w pobliżu rzeki. Na bazie prowadzonych czynności policyjnych możemy stwierdzić, iż poszkodowanymi byli wędkarze, osoby, które przyjechały na wypoczynek oraz właściciele domków letniskowych.

Sprawcy dokonywali włamania na tzw. „pasówkę”. Jeden z nich posiadał pęk kluczy do samochodów, które dopasowywano do danego auta i kradziono m.in.: sprzęt wędkarski, radia i radioodtwarzacze samochodowe, kasety, scyzoryki, okulary, telefony komórkowe, saszetki i plecaki wraz z zawartością.

Właściciele pojazdów nie potrafili określić, gdzie dokonano

kradzieży. Wiele osób twierdziło, iż chyba nie zamknęło samochodu, stąd też nie zgłaszało kradzieży policji.

Rozzuchwaleni sprawcy wspólnie z dwoma dorosłymi osobami dokonali także dwóch włamań do budynków mieszkalnych. Łącznie udowodniono im około 30 włamań i kilka kradzieży.

Policja w Brzozowie zwraca się do wszystkich, którzy zostali okradzeni podczas tegorocznych wakacji nad Sanem o zgłoszenie się na Policję osobiście lub telefonicznie (nr telefonu 43-08-330 lub 43-08-310 – centrala KPP). Posiadamy przedmioty zatrzymane z kradzieży, które być może są własnością poszkodowanych osób.

komisarz Jan Wolak

„SPIEKACZE” – KARABINKI PRODUKOWANE W POWIECIE BRZOWOSKIM

W br. policjanci Komendy Powiatowej Policji w Brzozowie uzyskali informację, że jeden z mieszkańców gminy Dydnia posiada nielegalnie broń palną. Przeszukanie domostwa dało pozytywny wynik, bowiem w mieszkaniu znaleziono składany karabinek z tłumikiem i z osadzoną lunetą, wyprodukowany sposobem domowym. W innym miejscu znaleziono 650 szt. amunicji do kbks oraz ponad 30 łusek po niej. Obok czynności procesowych przystąpiono do policyjnych działań, zmierzających do ustalenia, czy jest to pojedynczy przedmiot, czy też jeden z serii. Pod koniec lipca br. miało bowiem miejsce śmiertelne postrzelenie się z podobnego karabinka 50-letniego mieszkańca innej wsi, także z gminy Dydnia.

Po tych zdarzeniach dokonano szczegółowej analizy dotychczasowych informacji, w zakresie posiadania nielegalnej broni na terenie powiatu brzozowskiego. Jednocześnie przyjęto tezę, że obydwa egzemplarze broni mogą pochodzić od tej samej osoby lub z tego samego źródła.

Przeprowadzono czynności policyjne na terenie gmin Dydnia i Brzozów, z udziałem kilkunastu policjantów brzozowskiej KPP oraz przy użyciu 2 psów (jeden ze Straży Granicznej z Sanoka, drugi z KMP Rzeszów), szkolonych w wykrywaniu amunicji i materiałów wybuchowych. Działania te pozwoliły na zlokalizowanie miejsca produkcji – zakładu znajdującego się w jednej z podbrzozowskich wsi. W wyniku przeszukań odzyskano z prywatnych posesji: 5 karabinków, wiatrówkę (z lufą gwintowaną), półprodukty do ich wytwarzania, m.in.: rurki metalowe do produkcji luf i zamki do broni. Zabezpieczono także narzędzia, m.in. wiertła i rozwiertaki o długości ok. 50 cm.

Karabinki były maksymalnie uproszczone, wykonane amatorsko, ale przy użyciu urządzeń mechanicznej obróbki metalu. Średnia ich długość przekraczała metr, średnica przy wylocie lufy 1,5 cm. Każdy miał celownik optyczny oraz tłumik. Kaliber wg wstępnej oceny wynosił 5,6 mm. Jak wynika z materiałów postępowania przygotowawczego, karabinki nazywano umownie „spiekacz”, bo jak zeznał jeden ze sprawców – broń „spiekała zwierza bez odgłosu i można było poprawić niepewny strzał”. Według innych, karabinek nazywany był „maly”, ze względu na wielkość. Po złożeniu zajmował powierzchnię 50x15x3 cm, a ważył ok. 0,5 kg. Postępowanie przygotowawcze objęło dotychczas 10 osób, w tym 2 nieżyjące. Zarzuty nielegalnej produkcji i posiadania broni postawiono 4 osobom, natomiast nielegalnego posiadania

– 8 osobom. Objęły one mieszkańców 4 podbrzozowskich wsi. Sprawcy są w wieku od 35 do 67 lat. Zgodnie z art. 263§1 kk. nielegalna produkcja i sprzedaż broni zagrożona jest sankcją karną pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 10 lat. Za nielegalne posiadanie broni (art. 263§2) grozi kara od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności.

SIEDEM MIESIĘCY W BRZOWOSKIEJ POLICJI

KPP Brzozów działa na terenie powiatu o powierzchni 541 km², liczącego 67000 mieszkańców, zamieszkujących miasto i 44 wioski (średnia na km² - 123 osoby). W każdej z sześciu gmin znajduje się komórka organizacyjna Policji - rewir dzielnicowych. W ostatnim okresie czasu wszczęto 627 postępowań przygotowawczych (w analogicznym okresie minionego roku 514), co daje dynamikę 122%; stwierdzono popełnienie 514 przestępstw (2001 r. – 356), przy dynamice 144,4%.

W okresie 7 miesięcy wykryto 427 przestępstw (272– 2001 r.), co dało wskaźnik wykrywalności ogólnej 82,4%, większy o 8,3 % od analogicznego okresu w 2001 r. W kategorii przestępstw kryminalnych wykrywalność wyniosła 66,8% (wyższa o 4,1% w stosunku do 2001 r.). Powyższa statystyka plasuje naszą jednostkę na 7 miejscu w województwie podkarpackim.

Niepokojącym zjawiskiem ostatnich lat jest systematyczny wzrost stwierdzonych przestępstw przeciwko mieniu, a zwłaszcza kradzieży i kradzieży z włamaniem. W ciągu 7 miesięcy br. stwierdzono ich aż 263 (przy 165 w 2001 r.), dynamika ich kształtuje się na poziomie 159,4%. Wzrasta jednak skuteczność działań policji w zakresie ujawniania sprawców. W br. wykrywalność wynosi 67%, plasując brzozowską policję na trzecim miejscu w województwie.

Na stan bezpieczeństwa powiatu ma wpływ znaczny wzrost przestępstw drogowych. W okresie minionych 7 miesięcy stwierdzono ich 148, w tym 138 popełnionych przez sprawców, prowadzących pojazdy pod wpływem alkoholu. W ciągu minionego roku miało miejsce 95 takich przypadków, w tym 85 popełnionych przez nietrzeźwych kierowców. Policjanci brzozowskiej KPP wykonywali czynności w związku z 33 wypadkami drogowymi (21 w 2001 r.), w wyniku których śmierć poniosło 2 osoby, a 35 odniosło rany (w 2001 r. 1 wypadek śmiertelny i 28 rannych).

Niezależnie od powyższego należy stwierdzić, iż od kilku lat nieprzerwanie powiat brzozowski należy do najbezpieczniejszych na Podkarpaciu, wykazując najniższy stopień zagrożenia, przy 77,4 przestępstwach na 10 tys. mieszkańców.

WYBRANE ZE ZDARZEŃ

WYŁUDZALI VAT...

Zespół do walki z przestępczością gospodarczą KPP prowadził śledztwo powierzone, pod nadzorem Prokuratury Okręgowej w Krośnie, w sprawie wyłudzenia zwrotu podatku VAT przez czteroosobową, zorganizowaną grupę przestępczą, działającą przez okres 2 lat (1999-2001) na terenie Brzozowa, Łodzi i Krakowa. Sprawcy utworzyli na terenie kraju pięć podmiotów gospodarczych, z których tylko dwa dokonały rejestracji w zakresie podatku od towarów oraz usług VAT i składały deklaracje podatkowe. Podmioty te sporządzały fikcyjne faktury VAT, dotyczące sprzedaży materiałów budowlanych i usług. W oparciu o to nastąpiło wyłudzenie zwrotu podatku VAT w kwocie minimum 146 tys. zł na szkodę

Skarbu Państwa oraz stworzyło możliwość ubiegania się o jego zwrot w kwocie 207 tys. zł. Śledztwo zakończono w lipcu br. aktem oskarżenia wobec trzech podejrzanych. Materiały przeciwko jednemu z nich wyłączono do oddzielnego postępowania. Wobec dwóch zastosowano środek zapobiegawczy, w postaci zakazu opuszczania kraju. Jeden został osadzony w areszcie śledczym w związku z inną sprawą, prowadzoną przez prokuraturę łódzką.

GRZYBKIE HALUCYNOGENNE W BRZOWOSKIM

W czerwcu br. wszczęto postępowanie w sprawie wytwarzania i dystrybucji środków narkotycznych z grzybków halucynogennych,

zawierających środek psychotropowy – *psylocybiny*. Zarzutami popełnienia przestępstwa (z art. 40, 46 i 48, dotyczącymi wytwarzania, udzielania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, posiadania środków narkotycznych ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) objęto 4 osoby. U jednego ze sprawców ujawniono i zabezpieczono 5657 szt. grzybków w postaci suszu, o wartości czarnorynkowej ok. 1100 zł. Z ustaleń procesowych wynikało, iż dwaj młodociani sprawcy zbierali w/w grzybki w okolicy Brzozowa, a następnie po ich wysuszeniu sprzedawali miejscowej młodzieży w porcjach po 30 szt. za kwotę 6-8 zł.

komisarz Jan Wolak

KOMENDA POWIATOWA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
W BRZOSZOWIE

ul. A. Mickiewicza 1, 36 - 200 Brzozów
tel. (013) 43-411-41, fax. (013) 43-44-000
e-mail: kpbrzozow@podkarpacie.straz.pl

Objawy i skutki ukąszenia przez owady żądłące

1. O ukąszeniach owadów

Do owadów błonkoskrzydłych zaliczamy: pszczoły, osy i trzmiele. O ile pszczoły są owadami przyjaznymi, nie wykazującymi poza ułom agresji, o tyle osy i szerszenie mogą być agresywne i żądlić nie prowokowane. Użądlenia tych owadów mogą wywoływać różnego rodzaju reakcje miejscowe (skórne) i ogólne. Najczęściej mają one łagodny przebieg. W miejscu użądlenia powstaje rumień i obrzęk, któremu towarzyszy ból, pieczenie. Objawy te utrzymują się zazwyczaj do 24 - 48 godzin. Utrzymujący się przez wiele dni nasilony obrzęk (średnica odczynu powyżej 10 cm) świadczy o uczuleniu na jad błonkówek lub o zakażeniu. W łagodnych postaciach skutki ukąszenia objawiają się pokrzywką, tzn. wystąpieniem w różnych okolicach skóry swędzących zmian obrzękowych (takich jak po poparzeniu pokrzywą). Obrzęk może dotyczyć śluzówek jamy ustnej - warg, języka, krtani i powodować trudności w oddychaniu. W rzadkich, skrajnych przypadkach mogą wystąpić zawroty głowy, ucisk w klatce piersiowej, nudności, duszność, zamroczenie i utrata świadomości, świadczące o postępującej niewydolności krążeniowo-oddechowej (w razie nieudzielenia szybkiej i właściwej pomocy lekarskiej). Im szybciej po użądleniu pojawiają się objawy ogólne (duszność, pokrzywka) tym poważniejsza, wymagająca szybkiej interwencji lekarza.

2. Praktyczne rady dla ratowników i osób postronnych

- W razie ataku pszczoł, os czy szerszeni osłoń głowę, a szczególnie twarz rękoma lub odzieżą.
- Nie opędzaj się od zbliżającej się pszczoły, nie próbuj jej uderzyć, to może ją bardziej rozdrażnić.
- Oddal się powoli z niebezpiecznej okolicy, bez gwałtownych ruchów.
- Przed pszczołami schroń się w jakimkolwiek ciemnym pomieszczeniu.
- O pojawieniu się roju pszczoł, gniazda os lub szerszeni w miejscu, w którym ich obecność koliduje z egzystencją ludzi, powiadom kompetentne służby (np. Straż Pożarną).
- Gdy użądli cię lub kogoś z twojego otoczenia owad, aby przerwać wnikanie jadu do ciała, jak najszybciej wyciągnij żądło. Najlepiej zeskrób je ostrzem noża lub paznokciem (gdy usuwasz żądło palcami możesz wtłoczyć kolejną porcję jadu do ciała). Żądło pszczoły najczęściej zostaje w ciele ukąszonego z pęcherzykiem jadowym, a osy natomiast mogą żądlić wielokrotnie.

- Aby zmniejszyć ból, miejsce użądlenia możesz przetrzeć octem, plastrem cebuli, rabarbaru lub umyтым i przekrojonym korzeniem pietruszki. Ból uśmierza zimna woda, a nawet ślina. W miejsce użądlenia można przyłożyć lód.
- Staraj się przez najbliższe pół godziny nie pozostawiać samej osoby użądłonej. Zapytaj, czy jest uczulona na jad pszczeli. Obserwuj ją.
- Jeżeli poszkodowany wykazuje wcześniej opisane objawy reakcji ogólnej (zaczernienie skóry, obrzęk ust i powiek, wysypka i swędzenie całego ciała, duszności), najwłaściwszym postępowaniem jest szybkie zawiezienie go do szpitala. Jeśli jest to niemożliwe, wezwij lekarza, a w oczekiwaniu na niego:
  - Ułóż poszkodowanego w miejscu osłoniętym od słońca, zabroń chodzenia oraz rozepnij ubranie w okolicy szyi tak, aby nie było ucisku na drogi oddechowe. Najlepiej ułóż go z uniesionymi biodrami i podniesionymi do góry nogami.
  - Gdy użądłona została któraś z kończyn, załóż opaskę uciskową powyżej miejsca użądlenia dla zmniejszenia szybkości rozprzestrzeniania się jadu.
  - Użądlenie w nasadę języka, wewnętrzną część jamy ustnej lub usta może grozić uduszeniem się poszkodowanego. Pierwszą pomocą w takim przypadku jest rozpuszczenie w ustach łyżeczki soli kuchennej dla zługowania jadu z błony śluzowej. Zabieg ten powtórz jeszcze raz. Sprawdza się również w praktyce ssanie kawałka lodu lub szybkie przelękanie bardzo zimnych napojów.
  - Przy użądleniu w szyję lub gardło może również dojść do zatkania dróg oddechowych wskutek opuchlizny. Dla zapewnienia ich drożności wprowadź do gardła poszkodowanego plastikową, giętą niezbyt miękką rurkę. Konieczne jest niezwłoczne dostarczenie takiej osoby do szpitala.
  - W przypadku użądlenia w gałkę oczną włóż głowę pod kran i wpuść do oka strumień wody, aby wypłukać jad. W takim przypadku konieczny jest kontakt z lekarzem.
  - Po użądleniu nie należy drapać się, aby nie spowodować ropnego zakażenia.
  - Gdy poszkodowany jest w stanie wstrząsu, traci przytomność, a jego oddech staje się przerywany, należy zastosować sztuczne oddychanie, jak przy reanimacji.

Konsultacja powyższych informacji: lek. Robert Przybyła

INFORMACJA O DZIAŁANIACH PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W BRZOSZOWIE W OKRESIE OD 11.07.2002 r. DO 10.09.2002 r.

Straż Pożarna interweniowała w okresie ubiegłych dwóch miesięcy 126 razy, w tym:

Odnutowano – 10 Pożarów; w działaniach związanych z pożarami brało udział 19 zastępów straży pożarnej w składzie: 98 ratowników PSP i OSP oraz – **115 Miejscowych zagrożeń;** w działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami brało udział

122 zastępów w składzie 392 ratowników.

Alarmów fałszywych – 1

Ilość akcji interwencyjnych od początku roku 2002 do 10.09.br. to 438 w tym:

- **Pożarów - 81**

- **Miejscowych zagrożeń - 352**

- Alarmów fałszywych - 5
Charakterystyczne zdarzenia.

1. Pożary.

W okresie od 11. 07 do 10. 09.br. odnotowano tylko 9 małych pożarów związanych z wypalaniem suchej trawy oraz śmieci. Ponadto w dniu 5 sierpnia br. Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza tut. komendy uczestniczyła w akcji gaszenia pożaru poza powiatem w Dynowie. W akcji tej brały udział 2 zastępy z OSP w Nozdrzu.

W dniu 28. 08. br. miał miejsce pożar średni. O godz. 22. 44 do Powiatowego Stanowiska Kierowania w Brzozowie zgłoszono informację o pożarze budynku gospodarczego (stodoły) w miejscowości Wzdów. Dyżurny zadysponował 6 jednostek OSP oraz 2 zastępy z Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Komendy Powiatowej PSP w Brzozowie. Na miejsce pożaru przybył Zastępca Dowódcy JRG, który przejął kierowanie działaniami. Na palący się obiekt podano 2 prądy gaśnicze wody w natarciu, oraz 2 w obronie na pobliski budynek drewniany. Przeprowadzono ewakuację drobnego inwentarza i mienia, zorganizowano też wywóz pozostałości siana i słomy po pożarze przyczepami na pobliskie pole. Podczas pożaru występowało duże zagrożenie dla pobliskiego budynku drewnianego. Działania ratowniczo-gaśnicze trwały ponad osiem godzin. Uczestniczyło w nich ponad 40 strażaków.

Straty oszacowane wstępnie dla potrzeb statystycznych określono na ok. 35 tys. zł, a uratowano mienie o wartości ok. 45 tys. zł.

2. Miejscowe zagrożenie.

09. 08. br. o godz. 6.55 Dyżurny Operacyjny Powiatowego Stanowiska Kierowania otrzymał zgłoszenie o wypadku drogowym w miejscowości Blizne. W wyniku niezachowania

zasad bezpieczeństwa ruchu doszło do zderzenia dwóch pojazdów: samochodu Ford Eskort i Polonez Truck. Po przybyciu zastępy z JRG KP PSP z Brzozowa na miejsce wypadku samochody znajdowały się w pobliskim rowie, a 3 osoby poszkodowane znajdowały się poza pojazdami. Udzielono pierwszej pomocy przedmedycznej jednej osobie, a po przyjeździe karetki przekazano poszkodowanych służbie medycznej Pogotowia Ratunkowego. Równocześnie odłączono akumulatory w obu pojazdach i oznakowano miejsce zdarzenia. Strażacy udzielili również pomocy przy załadunku uszkodzonych pojazdów na lawetę pomocy drogowej. Następnie usunęli pozostałości po wypadku z jezdni.

W okresie czasu od 11. 07. do 10 .09. br. bardzo dużą ilość, bo 71 zdarzeń, stanowią zaliczane do miejscowych zagrożeń niebezpieczeństwa, wynikające z bliskości zasiedlenia się owadów. Działania tut. JRG związane z likwidacją tych licznych zagrożeń ze strony os i szerszeni stanowiły blisko 62% ogółu zdarzeń w opisywanym okresie czasu. Wynika to ze znacznej aktywności życiowej owadów w tym okresie. Strażacy zabezpieczeni ubraniem ogniochronnym z pełną maską i aparatem powietrznym umieszczają niebezpieczną rójkę w specjalnym pojemniku. W zależności od sytuacji ochładzają otoczenie gniazda przy pomocy wody ze spryskiwacza, a po umieszczeniu rójki w pojemniku spryskują pozostałości po gnieździe środkiem owadobójczym, w celu zabezpieczenia miejsca przed ponownym zasiedleniem przez owady. Owady zostają wypuszczane na wolność w pobliżu lasów i miejsc oddalonych od ludzi.

Informacje zebrał i opracował:
Rzecznik Prasowy Komendanta Powiatowego
PSP w Brzozowie st. asp. Bogdan Biedka

Zawody Strażackie

4 sierpnia br. na stadionie w Haczowie odbyły się IV Powiatowe Zawody Sportowo – Pożarnicze, których głównym organizatorem był Starosta Brzozowski – Józef Rzepka i Zarząd Powiatowy Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Brzozowie. Pogoda i kibice dopisali, więc imprezę należy zaliczyć do udanych.

Na trybunach zasiedli przedstawiciele lokalnych władz

Rywalizacja drużyn pożarniczych dziewcząt

samorządowych, funkcjonariusze pożarnictwa, prezesi i komendanci Ochotniczych Straży Pożarnych powiatu brzozowskiego, druhny i druhowie z jednostek startujących w zawodach, a także mieszkańcy Haczowa i okolicznych miejscowości.

Organizatorzy przygotowali strażacką grochówkę, napoje chłodzące i kiełbaski z ruszku. Zawodom towarzyszyła gorąca atmosfera dopingu dla zawodników, podsycana zaciętą rywalizacją między drużynami. Imprezę zakończył festyn.

W zawodach wystartowało 17 drużyn pożarniczych z gmin powiatu brzozowskiego. W skład konkurencji weszły ćwiczenia bojowe i bieg sztafetowy.

Wyniki rywalizacji przedstawiają się następująco:

Wręczenie dyplomów
przez Starostę Brzozowskiego - Józefa Rzepkę

W kategorii męskich drużyn pożarniczych najlepiej wypadła drużyna OSP Buków i otrzymała 1000,00 zł, drugie miejsce przypadło OSP Orzechówka – 700,00 zł, trzecie miejsce zdobyła drużyna OSP Domaradz – 450,00 zł.

W kategorii młodzieżowych drużyn pożarniczych chłopców zwycięstwo wywalczył zespół OSP Zmiennica, drugie miejsce przypadło OSP Jablonica Polska, na trzeciej lokacie uplasowała się drużyna OSP Wara.

W Grupie C kobiece drużyny pożarnicze pierwsze miejsce wywalczyła drużyna OSP Trześniów, drugie miejsce zajęła ekipa OSP Wara, zaś trzecie drużyna OSP Przysietnica.

W kategorii młodzieżowych drużyn pożarniczych dziewcząt najlepiej zaprezentowała się drużyna OSP Dydnia, przed ekipą OSP Stara Wieś i drużyną OSP Wara.

Wszystkie nagrody przyznawane zawodnikom, zarówno pieniężne dla drużyn pożarniczych męskich, jak i rzeczowe dla pozostałych drużyn ufundował Starosta Brzozowski.

Opracowała: Aneta Dąbrowska

fot. K. Milczanowska

Pierwszy po II wojnie światowej samochód gaśniczy na podwoziu „Dodge” z 1950 r.

PODKARPACKIE MUZEUM POŻARNICTWA W STAREJ WSI

W malowniczym zakątku powiatu brzozowskiego funkcjonuje od roku 1986 Podkarpackie Muzeum Pożarnictwa z siedzibą w Starej Wsi.

Ta placówka, o charakterze społecznym i ponadregionalnym działa przy miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej i mieści się w Domu Strażaka, w bezpośrednim sąsiedztwie popaulińskiego sanktuarium maryjnego z XVIII wieku. Opiekunem muzeum jest Stanisław Dydek.

W muzeum znajduje się sześć pomieszczeń, w których zgromadzono: 300 eksponatów sprzętu i urządzeń gaśniczych, około 1000 archiwaliów pożarniczych i ponad 150 eksponatów kultury ludowej.

fot. K. Milczanowska

Helm mosiężny z luskami i sokołem produkcji czeskiej z 1912 r.

Do najciekawszych przedmiotów, znajdujących się w Podkarpackim Muzeum Pożarnictwa, należą: pierwszy po II wojnie światowej samochód gaśniczy, wykonany we Wrocławiu (1950 roku) na podwoziu samochodu ciężarowego „Dodge”, jeden z pierwszych samochodów gaśniczych „Star N71”, wykonany na podwoziu krajowego samochodu „Star A 20”, wyprodukowany w Sanockiej Fabryce Wagonów w Sanoku, samochodowa przyczepka strażacka „P81” do przewozu motopompy i sprzętu towarzyszącego, konny wóz strażacki z sikawką ręczną, produkcji „Unii Strażackiej w Lwowie” (1928), ciągnięty przez trzech

strażaków wózek strażacki na żelaznych kołach z sikawką ręczną z okresu zaboru austriackiego, (do przewozu w trudnych warunkach drogowych). Na szczególną uwagę zasługują liczne sikawki ręczne, a wśród nich sikawka pachowa produkcji czeskiej z okresu zaboru austriackiego oraz sikawka ręczna ze złączem gwintowym.

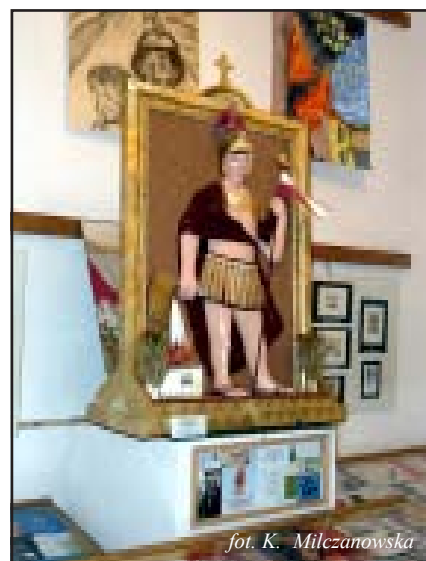
Cenne są również: helmy mosiężne z luskami i sokołem, produkcji „Alriohter Frankfurt”, mosiężna prądownica wodno-pianowa produkcji „The Pyrenc Company”, powietrzna syrena tłokowa produkcji „Strażak Warszawa”, trąbka sygnałowa produkcji „Alriohter Frankfurt”.

Wyjątkowe zainteresowanie zwiedzających wzbudza unikalny w formie feretron patrona strażaków św. Floriana, wykonany całkowicie z produktów rolnych takich jak słoma, kłosa, nasiona gryki i prosa, obraz św. Floriana zrobiony z cukru i nasion; najstarsza w okręgu chorągiew strażacka Ochotniczej Straży Ogniowej z Brzozowa z 1889 roku, chorągiew Straży Ochotniczej z Baranowa z za Buga z 1929 roku, przekazana przez przesiedleńca z Krystynopola - Franciszka Flaka.

Cennym eksponatem muzealnym jest dziewiętnastowieczny medal strażacki z okresu zaboru austriackiego oraz pozwolenie polityczne na przybudowanie 2 stacji z 1858 roku, wykaz narzędzi ogniowych w gminie Załęże z 1874 rok, spis członków OSP Brzozów z 1874 roku, wiersze Adama Fronia, założyciela OSP w Haczowie z 1889 roku, polisa ubezpieczeniowa z 1897 roku. Wśród eksponatów kultury ludowej szczególne zainteresowanie wzbudza: zestaw urządzeń i sprzętu do przedzenia nici lnianych, kołowrotek nożny, sprzęt do zbioru zboża i wypieku chleba, wiertarka do drewna „na sznurek” i wiele innych ciekawych eksponatów, które trzeba i warto zobaczyć.

Muzeum zajmuje się również dokumentowaniem historii pożarnictwa w rejonie Podkarpacia. Przykładem działań

tego typu są: „Zeszyty Brzozowskie” (1983-1985), „Zeszyty Strażackie” (1985-1988),

fot. K. Milczanowska

Feretron św. Floriana wykonany z produktów rolnych

„Brzozowskie tradycje pożarnicze”, „Szkoła obywatelskiej służby”, „Ludzie spod znaku św. Floriana”, liczne artykuły w prasie pożarniczej, konkursy pożarnicze, konkursy graficzne, katalogi wystaw, sesje popularnonaukowe, filokartystyka.

Podkarpackie Muzeum Pożarnictwa w Starej Wsi udostępnia swoje zbiory wszystkim chętnym. Ekspozycja jest powiększana o coraz to nowe muzealia, przez co budzi duże zainteresowanie zwiedzających. Młodzież i dzieci nie tylko z powiatu brzozowskiego, bardzo chętnie uczestniczy w lekcjach historii, prowadzonych w muzeum. Poznaje obyczaje, kulturę swoich przodków i trud walki z żywiołem ognia. Ekspozycja kształtuje postawę patriotyczno-religijną, udostępnia poznanie wiedzy pożarniczej i zachęca młodzież do wstąpienia w szeregi Ochotniczej Straży Pożarnej.

Opracowała: Katarzyna Milczanowska

fot. A. Kalamucka

Starosta Brzozowski - Józef Rzepka wręcza dyplomy ukończenia Niepublicznej Szkoły Biznesu

30 września br. odbyło się uroczyste rozdanie dyplomów dla trzydziestu trzech absolwentów Niepublicznej Szkoły Biznesu w Brzozowie. Wręczenia dyplomów, potwierdzających ukończenie szkoły i uzyskanie tytułu technika administracji, dokonał Starosta Brzozowski – Józef Rzepka.

fot. A. Kalamucka

Najważniejsze dla absolwentów jest znalezienie pracy

Uroczystość miała miejsce w siedzibie szkoły, mieszczącej się w budynku I Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Kazimierza Wielkiego

WRĘCZENIE DYPLOMÓW W NIEPUBLICZNEJ SZKOLE BIZNESU W BRZOSOWIE

w Brzozowie. Oprócz organizatorów: Dyrektora Niepublicznej Szkoły Biznesu – Eugeniusza Kościółka i Kierownika Studium – Mieczysławy Trześniowskiej uroczystość uświetnili zaproszeni goście: Starosta Brzozowski – Józef Rzepka, Naczelnik Wydziału Polityki Społecznej, Rozwoju Regionalnego i Promocji Powiatu – Jan Boczar, Dyrektor Ekonomiczno-Organizacyjny Przedsiębiorstwa Handlowego „Chemifarb” sp. z o.o. w Rzeszowie, współtwórca szkoły – Marian Walczak oraz Dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego – Zbigniew Sawka.

fot. A. Kalamucka

Gospodarze i zaproszeni goście

Dyrektor NSB – Eugeniusz Kościółek wyraził nadzieję, że zdobyta w czasie nauki

wiedza i umiejętności przydadzą się absolwentom w pracy zawodowej, a przede wszystkim ułatwią jej znalezienie. Podkreślił odpowiedzialne i dojrzałe traktowanie nauki przez słuchaczy, wysoki poziom prac dyplomowych i egzaminu końcowego. Z uznaniem o programie kształcenia wyraził się również Starosta Brzozowski, określając kierunkowe przedmioty, jako niezwykle przydatne w obecnej rzeczywistości, m.in.: prawo gospodarcze, cywilne, administracyjne, finansowe, rachunkowość i gospodarkę, gospodarowanie, a także doskonalenie pracy z komputerem, dużą ilość godzin z języka angielskiego.

Dla trzech najlepszych, tegorocznych absolwentów Starosta Brzozowski zaproponował odbycie stażu absolwenckiego w Starostwie Powiatowym w Brzozowie. Zachęcał studentów do podejmowania dodatkowych kursów i szkoleń, w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych.

Na zakończenie, jedna z reprezentantek w imieniu wszystkich absolwentów podziękowała kadrze nauczycielskiej za bardzo dobre przygotowanie merytoryczne oraz życzliwą i przyjazną dla słuchaczy atmosferę.

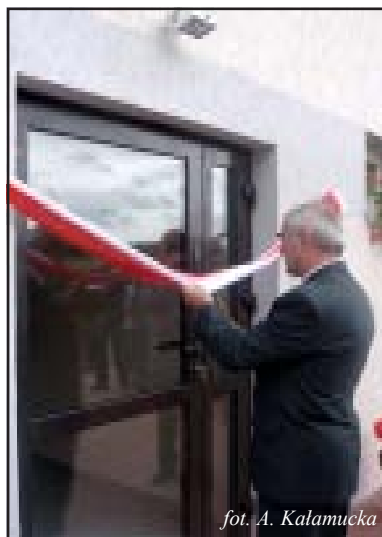
Opracowała: Anna Kalamucka

Powiat Brzozowski w zasięgu działania WKU w Sanoku

Zgodnie z ustaleniami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z 16 maja br. w sprawie utworzenia oraz ustalenia siedzib terytorialnego zasięgu działania Wojewódzkich Sztabów Wojskowych i Wojskowych Komend Uzupelnień (Dz. U. Nr 73 poz. 670) **od 1 września 2002 roku powiat brzozowski jest w zasięgu działania Wojskowej Komendy Uzupelnień w Sanoku**, która przejęła zadania dotychczas realizowane przez WKU Jasło. Narada w tej sprawie odbyła się 17 września br. w sali konferencyjnej Starostwa

Powiatowego w Brzozowie z udziałem: Starosty Brzozowskiego – Józefa Rzepki, Komendanta WKU w Jaśle - ppłk Zygmunta Dzioby, Komendanta WKU w Sanoku – ppłk Wiesława Lewandowskiego, Kierowników Sekcji Wojskowej Komendy Uzupelnień w Sanoku, Kierowników Powiatowych Jednostek Straży Pożarnej, przedstawicieli gmin brzozowskich, policji i zakładów pracy.

Opracowała: Aneta Dąbrowska

fot. A. Kalamucka

Uroczyste otwarcie szkoły przez Starostę Brzozowskiego - Józefa Rzepkę

2 września br. w miejscowości Izdebki – Rudawiec odbyło się uroczyste poświęcenie nowej szkoły dla klas od I do III. Jest to filia Szkoły Podstawowej Nr 4 w Izdebkach. W tym ważnym dla całego społeczeństwa wsi dniu, w nowej szkole zabrzmiał po raz pierwszy szkolny dzwonek, który oznajmił rozpoczęcie roku szkolnego.

Na otwarcie obiektu przybyli przedstawiciele władz powiatowych: Starosta Brzozowski – Józef Rzepka, Wicestarosta Brzozowski – Janusz Pańko oraz przedstawiciele władz gminnych: Wójt Gminy Nozdrzec – Wiesław Marchel, Przewodniczący Rady Gminy Nozdrzec - Aleksander Fil, Sekretarz Gminy Nozdrzec – Stanisław Gierula, a także projektant obiektu szkoły – Zdzisław Wojdanowski oraz

Nowa szkoła w Izdebkach - Rudawcu

wykonawca budynku – Franciszek Oleszko (firma „FRAN-BUD”), dyrektorzy szkół z sąsiednich miejscowości, nauczyciele, którzy kiedyś pracowali w tej szkole, rodzice i wychowawcy.

Uroczystość poświęcenia szkoły rozpoczęła się Mszą św., sprawowaną przez księdza proboszcza – J. Kasperkiewicza i księży z parafii w Izdebkach. Następnie zaproszeni goście, nauczyciele i uczniowie przeszli do budynku nowej szkoły, gdzie Starosta Brzozowski – Józef Rzepka oraz Wójt Gminy Nozdrzec – Wiesław Marchel dokonali uroczystego przecięcia

fot. A. Kalamucka

Program artystyczny w wykonaniu uczniów

– Anny Gazdowicz oraz przemówieniach zaproszonych gości, dyrektor SP nr 4 w Izdebkach – Józef Mistecki wręczył na wyposażenie szkoły filialnej nowoczesny sprzęt komputerowy, który ma ułatwić naukę i pracę, zarówno uczniom jak i nauczycielom. Na prośbę zebranych, ksiądz proboszcz poświęcił nowo zakupione krzyże, pomieszczenia oraz klasy wraz z ich wyposażeniem.

Zgromadzeni mieszkańcy i zaproszeni goście wysłuchali przygotowanego przez uczniów programu artystycznego, który nagrodzony został gromkimi brawami. Nie zabrakło również słów gratulacji i życzeń dalszej udanej pracy dydaktycznej w nowym roku szkolnym.

Opracowała: Anna Kalamucka

fot. A. Kalamucka

Zaproszeni goście

wstęgi i oficjalnego otwarcia placówki. Po wystąpieniu kierownika szkoły

200 lat dla Pani Józefy

2 sierpnia br. mieszkanka wsi Wara w gminie Nozdrzec – pani Józefa Uryć obchodziła setną rocznicę urodzin. Ta niezwykle rzadka i niecodzienna uroczystość zgromadziła wokół sędziwej jubilatki nie tylko najbliższą rodzinę, sąsiadów i mieszkańców Wary, ale również przedstawicieli władz powiatowych i gminnych. Do rodzinnego domu pani Józefy przybyli: Starosta Brzozowski – Józef Rzepka, Wójt Gminy Nozdrzec – Wiesław Marchel, Przewodniczący Rady Gminy – Aleksander Fil, Dyrektor KRUS-u w Brzozowie – Zbigniew Wolanin oraz Kierownik USC w Nozdrzcu – Barbara Gładysz.

Zaproszeni goście złożyli Dostojnej Jubilatce gratulacje oraz życzenia dalszych lat w zdrowiu i pomyślności. Listy gratulacyjne, kwiaty oraz upominki stanowiły wyraz szacunku dla sędziwej mieszkanki powiatu brzozowskiego.

Okolicznościowe „Sto lat”, które zmieniono na „Dwieście lat”, było śpiewane w tym szczególnym dniu kilkakrotnie. Nie zabrakło urodzinowego tortu i szampana, którym wznoszono toasty. Urodzinowe przyjęcie uświetniała kapela ludowa „Warzanie” z Wary.

Pani Józefie mimo sędziwego wieku dopisuje zdrowie i dobry humor. W tym świątecznym dniu żartowała ze swoimi gośćmi, życząc im, by dożyli podobnego wieku.

Do życzeń dalszych lat w zdrowiu, pomyślności i radości wśród najbliższych (Jubilatka ma 6 wnuków i 17 prawnuków) dołącza się również Redakcja BGP.

fot. M. Jedynak

Pamiątkowe zdjęcie ze stulecia urodzin

Opracowała: Monika Jedynak

Drewniana perła budownictwa sakralnego

Na mapie naszych wędrówek krajoznawczych po ziemi brzozowskiej warto umieścić miejscowości, w których znajdują się drewniane i zabytkowe kościoły. Przebywanie w takich budowlach nie tylko sprzyja modlitewnemu skupieniu i religijnej kontemplacji, ale także zmusza do refleksji nad historyczną przeszłością danego miejsca i pokoleń, które

fot. K. Milczanowska

Zabytkowy kościół w Humniskach otaczają stare, rozłożyste drzewa

w mistrzowski sposób i bez wykorzystania skomplikowanej techniki wzniosły okazałe oraz unikalne miejsca kultu bożego. Tego typu obiekty sakralne nie należą w powiecie brzozowskim do rzadkości. Mówiąc o najstarszych zachowanych kościołach drewnianych w naszym regionie, wymieniamy najczęściej świątynie w Haczowie, Bliznem, Golcowej, czy Domaradzu. Równie ważny w tej hierarchii jest jednak kościół pw. Świętego Stanisława Biskupa w Humniskach, który stanowi bezcenny przykład dawnej architektury sakralnej. O historii świątyni, interesujących eksponatach zabytkowych, jakie kryją jej wnętrza oraz o tym, że jest to jeden z najcenniejszych kościołów na Podkarpaciu rozmawiamy z Proboszczem parafii – ks. Julianem Tarnawskim.

Monika Jedynak: *W dawnej Polsce liczne były fundacje kościołów. Świątynie powstawały wówczas dzięki hojnym darowiznom szlachty i magnaterii. Czy w podobny sposób został wzniesiony kościół w Humniskach? Kto jest uważany za jego kolatora ?*

Ks. Proboszcz Julian Tarnawski: Kościół pw. Świętego Stanisława Biskupa w Humniskach uposażony i ufundowany został w I połowie XV w., w 1409 roku przez ówczesnego i zarazem pierwszego właściciela wsi, Niemca – Mikołaja Benka Merbota z Żabokruk – starosty halickiego i śniatyńskiego.

Data ta wyznacza jednocześnie początek parafii. Historycznym potwierdzeniem tych faktów jest zachowany akt fundacyjny, w którym czytamy m.in.: „ Dlatego my Benko z Żabokruk, dziedzic i pan na Humniskach i Górkach oznajmiamy wszystkim, którzy zaznajomią się z treścią niniejszego aktu, że świadomie

i dobrowolnie za poradą naszej małżonki Anny, przyjaciół naszych we wsi Humniska na cześć Boga Wszechmogącego ufundowaliśmy kościół za pozwoleniem i zgodą w Chrystusie ojca i pana Macieja, z Bożej i Stolicy Apostolskiej i laski biskupa przemyskiego i aby w tym kościele chwała Boga stale była oddawana i coraz więcej się pomnażała, nadajemy... uposażenie dla kościoła św. Stanisława. Dołączamy także i dodajemy wspomnianemu kościołowi wieś już wymienioną Górki z pełnymi daninami mszalnymi i całym uposażeniem”. Ufundowanie kościoła w Humniskach w 1409r. dało początek podobnym inicjatywom ze strony szlachty na rzecz Kościoła.

M.J.: *Z jakim stylem architektonicznym należy utożsamiać świątynię w Humniskach ?*

Ks. P. : Kościół parafialny wybudowany został w XV wieku, ma zatem średniowieczny rodowód. Jest to gotycka budowla drewniana, konstrukcji zrębowej, na kamiennym podmurowaniu. Warto wspomnieć tutaj o niespotykanym i odmiennym od innych drewnianych obiektów sakralnych w Polsce południowo – wschodniej układzie przestrzennym kościoła: pierwotny budynek usytuowany był na rzucie krzyża, z krótką prostokątną nawą, której szerokość odpowiadała wymiarom prezbiterium. Boki nawy wyznaczały dwa płytkie transeptowe ramiona. Świątynie o podobnym usytuowaniu

fot. M. Jedynak

Ołtarz główny

należą dzisiaj już do rzadkości, co dodatkowo podnosi rangę i wartość zabytkową kościoła w Humniskach.

M.J.: *Współczesny kształt zabytku odbiega znacznie od jego pierwotnej formy. Z czego wynikały dokonywane na przestrzeni kilku wieków przeróbki ?*

Ks. P.: Kościół poddawany był licznym modernizacjom i rozbudowom. W końcu XIX wieku (w latach: 1887-1889, 1898-1900) do jego bryły dodano kaplicę południową i północną, a następnie przedłużono nawę oraz przebudowano zakrystię. Obiekt zabytkowy podlegał również licznym

renowacjom i odnowom (lata: 1648, 1715 – 1719, 1756, 1930, 1956). Wówczas to wykonano gontowe pokrycie dachu oraz na zewnątrz kościoła dodano fartuch z desek. W XX wieku dokonano kolejnych zmian, m.in.: pokryto dach blachą.

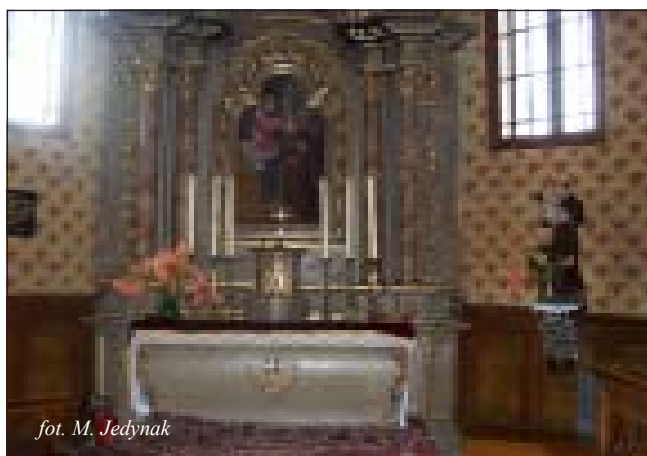
fot. M. Jedynak

W kościele znajdują się piękne malowidła ścienne

Wszystkie przeprowadzone zmiany przyczyniły się do tego, że naruszona została pierwotna i bezcenna konstrukcja budowli, która zatraciła niektóre ze swoich stylowych cech.

M.J.: *Zabytek o takiej klasie i rodowodzie musi „ukrywać” w swoim wnętrzu wiele cennych i niezwykle interesujących dla badacza odległej historii eksponatów, „skarbów” o unikatowej wartości. Jakie elementy w wyposażeniu świątyni w Humniskach zasługują na baczniejszą uwagę zwiedzającego kościół ?*

Ks.P.: Cenną wartość zabytkową przedstawia późno-renesansowy, pochodzący z XVII wieku ołtarz główny. Wiadomo, że został on przeniesiony ze zburzonego kościoła kapucynów na górze św. Michała w Bliznem. Ołtarz główny

fot. M. Jedynak

Ołtarz boczny

usytuowany jest na dwóch kondygnacjach: w dolnej z nich znajdują się cztery kolumny oraz rzeźby dwóch aniołów barokowych. Rzeźby w górnej części przedstawiają zaś wizerunki św. Hieronima, św. Łukasza oraz Chrystusa Zmartwychwstałego. W polu głównym ołtarza umieszczono płaskorzeźbę Matki Boskiej Częstochowskiej, wykonaną w 1930 roku przez artystę- rzeźbiarza z Humnisk – Józefa Laska. Bramki, znajdujące się w otoczeniu ołtarza, wieńczą relikwiarze

w kształcie obelisków. Uwagę należy poświęcić również rokokowemu tabernakulum, ozdobionemu rzeźbami aniołków. Drugie tabernakulum znajduje się w kaplicy północnej, w której mieści się ołtarz boczny. Jest to eksponat, pochodzący z XVIII wieku, z kręconymi kolumnami.

Interesującym elementem w wystroju wnętrza kościoła jest barokowa ambona z 1717 roku, zdobiona na parapecie malowidłami ewangelistów. Mówiąc o detalach w wyposażeniu świątyni, nie można pominąć chrzcielnicę z XVII wieku, której kamienna czara wykazuje cechy gotyckie. Z tego samego okresu pochodzi kamienna kropielnica przypominająca swą budową chrzcielnicę, z zachowanymi elementami dekoracji malarskiej. Na łączach, zamkniętych łukiem półkolistym tęczę, umiejscowiony jest krucyfiks z czasów baroku (XVIII wiek). Zabytkową wartość przedstawia również znajdująca się nad prezbiterium i pierwotną częścią nawy więźba dachowa storczykowa, która swym wiekiem jest współczesna kościołowi. Jest to więźba gotycka z oryginalnymi łączeniami belek.

Ważnymi, choć może mniej widocznymi eksponatami, są zgromadzone w kościele, bogato zdobione ornaty z XVIII i XIX wieku oraz współczesne im kapy.

M.J.: *W materiałach źródłowych można odnaleźć informacje o tym, że w 1624 roku na ziemię brzozowską najechali Tatarzy, niszcząc wszystko, co napotkali na swojej drodze. Co przyczyniło się do tego, że kościół w Humniskach nie został spalony podobnie jak inne świątynie w tym regionie ?*

Ks. P.: Kościół otoczony był wałami i rzeką. Wokół niego rozciągały się umocnienia obronne, co zostało potwierdzone przez badaczy historii. Świątynia stanowiła więc dla grabieżców fortecę, w której mogli przechowywać zdobyte łupy. W ten sposób drewniana budowla nie została zniszczona i spalona, tak jak chociażby kościół w Grabownicy Starzeńskiej.

M.J.: *Wśród wiekowych drzew, nieopodal kościoła mieści się plebania. Jakie jest jej znaczenie historyczne i zarazem zabytkowe ?*

Ks. P.: Plebania wybudowana została na początku XX wieku (1907 rok). Na jej fasadzie znajdują się płaskorzeźby w tynku z podobiznami: Tadeusza Kościuszki i Adama Mickiewicza, herby Polski, Litwy i Rusi oraz Matka Boża Częstochowska. Wymienione postacie i symbole były oznaką nadziei na odzyskanie przez Polskę niepodległości, a zarazem przemawiały za jej specjalną rolą w Europie i świecie.

Kościół w Humniskach należy do najstarszych i najcenniejszych drewnianych zabytków architektury sakralnej w powiecie brzozowskim, na Podkarpaciu i w Małopolsce. Jest bezcennym potwierdzeniem dawnego mistrzowskiego kunsztu budowniczych, kultury religijnej ludzi, którzy go w zamierzonej przeszłości wznosili. Nic więc dziwnego, że mieszkańcy wsi i okolicznych miejscowości są dumni z tak ważnej i wartościowej budowli.

M.J.: *Dziękuję za rozmowę.*

Opracowała: Monika Jedynak

WPŁYW CHEMICZNYCH DODATKÓW DO ŻYWNOSCI NA ZDROWIE C.D.

Pobieranie azotynów wraz z żywnością jest szkodliwe dla zdrowia, ponieważ powodują one przejście hemoglobiny w methemoglobinę, która nie ma zdolności odwracalnego wiązania tlenu. Najbardziej wrażliwi na methemoglobinę są dzieci. Azotany w nadmiarze są również szkodliwe, ponieważ pod wpływem mikroflory jelitowej mogą ulegać redukcji do azotynów. Kwas benzoesowy (E 210) stosowany jest do konserwowania produktów tłuszczowych, przetworów owocowych i warzywnych, a także do napojów bezalkoholowych gazowanych. Jako środek konserwujący, kwas benzoesowy został wprowadzony na miejsce wycofanego kwasu salicylowego. Jego właściwości ujawniają się w środowisku kwaśnym, zwłaszcza w granicach pH od 2,0 do 4,5, głównie w stosunku do drożdżaków. Ma on jednak wiele wad: obniża bowiem wartość smakową konserwowanego produktu, drażni nabłonek, wywołuje uczucie drapania w gardle, zakwasza organizm, a u niektórych osób może wywoływać odczyn alergiczny. W Polsce dopuszcza się stosowanie estrów etylowego (E 214) i propylowego (E 216), kwasu hydroksybenzoesowego oraz jego soli do konserwowania przetworów owocowych, warzywnych i rybnych, margaryny, tłuszczów piekarniczych, cukierniczych i kuchennych, w ilościach limitowanych obowiązującymi przepisami. Należy jednak wskazać, że estry kwasu p-hydroksybenzoesowego wykazują działanie analgetyczne.

Ester metylowy (E 218) nie jest dopuszczony jako dodatek do żywności, ponieważ podczas jego hydrolizy powstaje alkohol metylowy. Kwas salicylowy oprócz tego, że znajduje zastosowanie w lecznictwie oraz do syntezy innych związków, był szeroko wykorzystywany jako środek konserwujący. Posiada on właściwości analgetyczne, przeciwgorączkowe i przeciwreumatyczne. Ponadto drażni błonę śluzową przewodu pokarmowego, powodując uszkodzenie bariery śluzówkowej, prowadzące do choroby wrzodowej. Długotrwałe stosowanie powodować może uszkodzenia nerek i słuchu. Ostatnio stwierdzono także, że salicylany wykazują właściwości embriotoksyczne i teratogenne. W związku z powyższym, kwas salicylowy i jego sole nie powinny być stosowane do konserwowania żywności.

Kwas borowy do niedawna był używany do konserw rybnych. Zastosowanie kwasu borowego i boraksu, jako środków przedłużających trwałość produktów spożywczych, jak również ich wykorzystanie w celach leczniczych do okładów, przemywań i zasypek, jest obecnie niedopuszczalne. Trzeba podkreślić, że substancje te wchłaniają się łatwo z przewodu pokarmowego, a także przez nieuszkodzoną skórę. Wydalane są bardzo wolno, głównie z moczem i kumulują się

w ustroju. Szczególne znaczenie toksykologiczne ma kumulacja boru w ośrodkowym układzie nerwowym, w białej i szarej substancji mózgu oraz w tkankach mięsistych i tłuszczowych. Podczas dłuższego transportu owoców cytrusowych, aby zapobiec pleśnieniu i brunatnieniu, niekiedy nasycza się bibułki owijkowe tiomocznikiem lub difenylem. Ustawodawstwo polskie nie wymienia difenyłu w wykazie pozytywnych środków konserwujących, natomiast traktowany jest on jako środek grzybobójczy.

Difenyl wchłania się łatwo z przewodu pokarmowego, a także przez nieuszkodzoną skórę, co może być przyczyną pewnych dolegliwości, zwłaszcza u dzieci. Stosowanie tiomocznika jest szczególnie niebezpieczne, ponieważ przenika on do części jadalnych owoców cytrusowych. Tiomocznik może wywoływać guzy gruczołu tarczowego i raka wątroby. Estry kwasu galusowego, oktylowy (E 311) i dodecylowy (E 312), stosowane jako przeciwutleniające m.in. do smalcu, przeznaczonych do przechowywania powyżej 1 roku, są alergenami. Wyniki badań ich właściwości uczulających, uzyskane na świnkach morskich, zostały potwierdzone testem płatkowym na ludziach. W świetle dotychczasowych badań, ustalona tymczasowa nieszkodliwa dla człowieka dawka 0-0,2 mg/kg, może budzić zastrzeżenia, zwłaszcza, że podawany w paszy w ilości 0,2% galusan propylu był przyczyną niedokrwiłości niedobarwliwej.

W przemyśle spożywczym stosuje się rozpuszczalniki ekstrakcyjne, jako rozcieńczalniki substancji aromatycznych oraz jako rozpuszczalniki do ekstrakcji różnych substancji z surowców, np. aceton, jako rozpuszczalnik do ekstraktów spożywczych, benzyna ekstrakcyjna do ekstrakcji tłuszczów i olejów. Jako środek zakwaszający przy produkcji żelatyny stosowany jest kwas siarkowy (E 513). Do otrzymywania miodu sztucznego z sacharozy, glukozy ze skrobi, czy wytrącania kazeiny, stosowany jest kwas solny (E 507). Kwas o-fosforowy występuje w napojach typu Cola. Niewskazany może być nadmiar fosforanów, które w organizmie wiążą wapń, co może prowadzić do zaburzeń w gospodarce fosforowo-wapniowej. Fosforan amonu (E 342), stosowany jako pożywka dla drożdży, pirofosforan sodu (E 450 a,c), dodawany jako substancja regulująca kwasowość do miazgi kakaowej, podpiwku, proszku do pieczenia, koncentratów do ciast i pieczywa cukierniczego. W celu poprawy koloru żywności stosuje się barwniki. Koszulinę, która w przeszłości była szeroko wykorzystywana do barwienia żywności, otrzymywano z czerwca koosenili (*Dactylopius coccus*), należącego do pluskwiaków równoskrzydłych (Homoptera), które pasożytują na niektórych gatunkach

kaktusów. Chlorofil (E 140) oraz kompleks miedziowy chlorofilu (E 141) - są to barwniki porfiryne. Chlorofil jest nierozpuszczalny w wodzie, rozpuszcza się natomiast w etanolu, acetonie, eterze i olejach.

Chlorofil rozpuszczalny w wodzie, czyli tzw. chlorofilinę, otrzymuje się po zmydleniu chlorofilu naturalnego roztworem wodorotlenku potasu. W wyniku tej reakcji odczepiony zostaje fitol i metanol. Sól potasowa chlorofiliny rozpuszcza się w wodzie i etanolu, a nie rozpuszcza się w olejach. Z chlorofiliny do barwienia żywności otrzymuje się kompleks miedziowy, który zachowuje zieloną barwę. Z chlorofilu już słabe kwasy odczepiają magnez, w wyniku czego powstaje feofityna i zabarwienie produktu zmienia się na oliwkowo-żółto-zielone. Silniejsze kwasy powodują odczepienie magnezu i fitolu, w wyniku czego powstają feoforbidy. Te zmiany zabarwienia obserwuje się często w konserwach o kwaśnym odczynie; wtedy w miejsce magnezu do cząsteczki wchodzi żelazo, cyna lub glin. Obecność cyny w cząsteczce zmienia barwę na szarą, a żelaza na brunatną. Po odkryciu w 1936 roku właściwości rakotwórczych żółcieni masłowej rozpoczęto intensywne badania nad metabolizmem tych barwników. W ustroju ulegają one redukcji do amin. Początkowo wytwarzają się związki hydrazowe, a następnie dwie cząsteczki aromatycznych amin. Reakcja ta katalizowana jest mikrosomalną reduktazą azobenzenu w obecności zredukowanego NADP, która zachowuje także aktywność w warunkach tlenowych. Żółcień masłowa, czyli dimetyloaminoazobenzen może stanowić przykład dróg metabolizmu barwników azowych. Spośród metabolitów 4-metyloaminoazobenzen jest silnie rakotwórczy i wywołuje u szczurów raka wątroby. Niektóre barwniki, stosowane do barwienia tkanin i kosmetyków, mogą wywołać odczyn alergiczny. Często odczyn alergiczny wywołują tkaniny, barwione barwnikami lodowymi na czerwono, pomarańczowo lub wiśniowo. Interesy poszczególnych przemysłów, szybka produkcja, atrakcyjny wygląd, często są sprzeczne z interesami konsumenta, szczególnie jeśli chodzi o stronę zdrowotną.

Nie jest także ostatecznie uregulowany problem barwienia leków. Międzynarodowa Federacja Farmaceutyczna na drodze współpracy z Międzynarodową Organizacją Zdrowia WHO wyraziła opinię, że leki nie powinny być barwione. Szczególnie należy unikać barwionych leków i odżywek oraz preparatów witaminowych, zawierających sztuczne środki barwiące i zapachowe, w przypadku dzieci i osób nadwrażliwych, skłonnych do alergii. Tabletki witamin syntetycznych pokrywa się niekiedy barwnikami węglowo-smołowymi, które mogą wywołać reakcje alergiczne.

Niektóre preparaty suplementacyjne zawierają naturalne witaminy i pozbawione są chemicznych domieszek. Czytajmy więc informacje na opakowaniach, zwracając uwagę na skład, wszelkie dodatki oraz termin przydatności do spożycia. Wybierając towar, nie kierujmy się ceną w złudnym przekonaniu, że wyższa cena gwarantuje lepszą jakość.

Opracowali: Irena i Waldemar Kędzierscy

KONFERENCJA EKOLOGICZNA

Stan środowiska przyrodniczego woj. podkarpackiego był tematem konferencji ekologicznej, która odbyła się 28 maja br. w Sali Kolumnowej Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie. Wzięło w niej udział ponad stu nauczycieli i uczniów szkół średnich z terenu województwa, głównie z Rzeszowa. Na podkreślenie zasługuje fakt, że inicjatywa zorganizowania wymienionych konferencji dla nauczycieli głównie geografii, biologii, przyrody oraz chemii z terenu całego województwa, zrodziła się w czasie jednej z Międzynarodowych Konferencji Ekologicznych, odbywających się w Brzozowie i organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Brzozowie.

Konferencja stanowiła wypełnienie istniejącej luki informacyjnej w zakresie stanu lokalnego środowiska przyrodniczego.

„Stan środowiska woj. podkarpackiego” – to temat pierwszego z referatów, przedstawiony przez Dyrektora Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska Marię Suchy. Na temat „Form ochrony przyrody w woj. podkarpackim” mówił Wojewódzki Konserwator Przyrod - Marian Stója (aktualnie funkcję tę sprawuje Janusz Kurnik), natomiast Jerzy Łach z Brzozowa przedstawił problem „Przemiany w gospodarce odpadami”.

Klasyfikacja ogólna rzek, przeprowadzona w oparciu o wyniki analiz fizykochemicznych, bakteriologicznych i hydrobiologicznych wykazała, że w województwie brak jest rzek spełniających na całej swojej długości kryteria I klasy czystości. W klasie II znalazło się 16,9 % ogólnej długości

(tzw. non – nie odpowiadające normom) stanowią 49,4 % (łącznie 615,6 km) ogólnej długości rzek województwa podkarpackiego na których prowadzony jest monitoring PIOŚ. W tej klasie znalazł się środkowy i dolny bieg Wisłoki oraz

Wisłoka, dolny bieg Sanu. Wymienione odcinki rzek są bardzo zróżnicowane w zakresie stopnia ich zanieczyszczenia. Niektóre są o wysokich parametrach jakości, a przekroczenia norm dotyczą pojedynczych wskaźników. W pozostałych obserwuje się, powtarzające przekroczenia dopuszczalnych norm w zakresie całej grupy wskaźników. Zasadniczy wpływ na stopień czystości rzek województwa ma występowanie związków biogenych, poziom chlorofilu „a” oraz stan sanitarny. Do najczystszych odcinków rzek należą górne biegi największych rzek województwa: Sanu, Wisłoki i Wisłoka. Ich odcinki źródłowe nie podlegają żadnej antropopresji.

Z biegiem rzek następuje wzrost koncentracji związków biogenych, głównie soli azotowych, fosforowych, pierwiastków sodu i potasu, azotu azotynowego, fosforanów i fosforu ogólnego. W rezultacie wzrasta produktywność biologiczna (wyrażona zawartością chlorofilu „a”). Następuje także wzrost zanieczyszczeń bakteriologicznych (wyrażonych wartością miano *coli* bakterii typu kałowego). Mimo pozytywnych tendencji poprawy stanu środowiska, utrzymują się w województwie problemy, których rozwiązanie wymagać będzie znacznych nakładów inwestycyjnych. Inicjatorem zorganizowania konferencji z ramienia Gimnazjum w Bliznem był Jerzy Łach.

Konferencja zorganizowana została w porozumieniu z Podkarpackim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Czudcu. Była to już trzecia z kolei tego rodzaju konferencja, zorganizowana na przestrzeni ostatnich lat z inicjatywy mgr Jerzego Łacha – nauczyciela Zespołu Szkół w Bliznem. Dwie poprzednie odbyły się w Krośnie. Co stanowi dziś ewenement, nauczyciele uczestniczyli w konferencji nieodpłatnie. Uczestnicy konferencji otrzymali publikacje Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska: „Stan środowiska w woj. podkarpackim w 2000 r.” oraz „Gospodarka odpadami w województwie podkarpackim”.

Opracował: Jerzy Łach

Maria Suchy - Dyrektor Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska

Uczestnicy Konferencji Ekologicznej

rzek województwa (łącznie 210,9 km). Stanowiły je głównie górne odcinki Sanu, Wisłoka i Wisłoki. Odcinki rzek zakwalifikowane do klasy III to 33,7% ogólnej długości badanych rzek (łącznie 420,4 km). Wody pozaklasowe

UNIA EUROPEJSKA

PAŃSTWA UNII EUROPEJSKIEJ

W kolejnych numerach BGP prezentować będziemy informacje o poszczególnych państwach członkowskich, wchodzących w skład Unii Europejskiej. Dane te pozwolą Państwu między innymi na poznanie specyfiki danego kraju, jego gospodarki i sektorów przemysłu. Jest to bardzo ważne w dobie, gdy nasz kraj aspiruje do wejścia do Unii Europejskiej.

BELGIA

Powierzchnia: 30,5 tys. km²

Ludność: 10 mln

Gęstość zaludnienia: 328 os./km²

Język urzędowy: francuski, flamandzki, niemiecki

Ustrój: monarchia

Graniczy z: Holandią, Niemcami, Luksemburgiem i Francją

Święto narodowe: 21 lipca (rocznica wstąpienia na tron Leopolda I w 1831 r.)

WARUNKI NATURALNE

Sąsiedztwo oceanu sprawia, że klimat Belgii jest łagodny i wilgotny. W głębi kraju zimy są ostrzejsze. Średnia roczna suma opadów wynosi około 800 mm na wybrzeżu, zmniejszając się w głębi kraju i wzrastając do ponad 1000 mm w górach na południu.

ROLNICTWO

25% powierzchni stanowią ziemie orne, a 21% - pastwiska. Rolnictwo jest intensywne i wydajne, chociaż przeważają małe gospodarstwa rolne. Pszenica, jęczmień, buraki cukrowe, len, chmiel i ziemniaki - to główne uprawy na żyznych, lessowych i iglastych glebach zachodniej Belgii. Warzywnictwo, zwłaszcza produkcja pod szklarniami, skupione jest wokół Brukseli i innych dużych miast. Pomimo spadku produkcji, rybołówstwo pozostaje ważną gałęzią gospodarki w miastach nadmorskich.

GOSPODARKA

Stare zagłębia węgla odgrywają wciąż ważną rolę. Na coraz większą skalę wykorzystuje się ropę naftową i gaz. W Ardenach działa duża liczba hydroelektrowni. Węgiel z regionu Sambry i Mozy oraz zagłębie Campine stanowią praktycznie jedyne bogactwo mineralne kraju. Belgia jest krajem wysoko uprzemysłowionym z silnym przemysłem stalowym i metalowym. Ważną rolę odgrywa hutnictwo metali nieżelaznych. Dużym uznaniem cieszy się przemysł tekstylny. Oprócz tradycyjnego przemysłu lnianego i produkcji koronek dużą rolę odgrywa przemysł wełniany, bawełniany i włókien sztucznych.

MIASTA

97% Belgów żyje w miastach. Bruksela jest stolicą i ośrodkiem przemysłowym, handlowym i kulturalnym. Mieści się tu siedziba Unii Europejskiej. Antwerpia jest głównym portem. Gent jest trzecim co do wielkości miastem i portem śródlądowym. To miasto jest szczególnie znane z tekstyliów, ale rozwinął się tu także nowoczesny przemysł elektrotechniczny.

PARLAMENT EUROPEJSKI

Parlament Europejski jest demokratycznym forum, organem kontroli politycznej Unii, który uczestniczy w procesie legislacyjnym. Od czerwca 1979 roku wybierany jest w wyborach powszechnych i liczy obecnie 626 posłów wybieranych na pięć lat: 99 pochodzi z Niemiec, po 87 z Francji, Włoch i Wielkiej Brytanii, 64 z Hiszpanii, 31 z Holandii, po 25 z Belgii, Grecji, Portugalii, 22 ze Szwecji, 21 z Austrii, po 16 z Danii i Finlandii, 15 z Irlandii i 6 z Luksemburga. W związku z perspektywą rozszerzenia Unii Europejskiej, liczba posłów przyszłego Parlamentu została ograniczona Traktatem Amsterdamskim do 700. Jednak Traktat Nicejski uzgodniony podczas „szczytu” UE w Nicei w grudniu 2000 r. zmienił ten zapis i ustalił przyszłą liczbę miejsc w Parlamencie: Polsce 50, Rumunii 33, Czechom i Węgrom po 20, Bułgarii 17, Słowacji 13, Litwie 12, Łotwie 8, Słowenii 7, Estonii i Cypru po 6 oraz Malcie 5.

Parlament odbywa swe sesje w Strasburgu. Dwadzieścia komisji oraz grupy polityczne zbierają się w Brukseli. Siedzibą Sekretariatu Generalnego jest Luksemburg. Obecnie kompetencje Parlamentu można podzielić na trzy grupy: uprawnienia w procesie legislacyjnym, uprawnienia budżetowe, uprawnienia kontrolne. Parlament wspólnie z Radą UE pełni funkcję legislacyjną. Uczestniczy w opracowaniu dyrektyw i rozporządzeń wspólnotowych, wydają opinie na temat propozycji Komisji Europejskiej, która powinna je zmieniać zgodnie z sugestiami Parlamentu. Parlament dzieli z Radą uprawnienia budżetowe. Projekt budżetu, przygotowany przez Komisję, przekazywany jest do Rady i Parlamentu. Ostatnie słowo w sprawie wydatków zwanych „obowiązkowymi” – są to głównie wydatki na rolnictwo – należy do Rady. Ostatnie słowo co do innych wydatków – „nieobowiązkowych” – ma Parlament. Uprawnienia kontrolne Parlamentu odnoszą się do całości pracy Komisji Europejskiej, która ma obowiązek zdawać Parlamentowi doroczny raport z działalności Wspólnot. Parlamentowi przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem o wotum nieufności wobec Komisji Europejskiej, a przyjęcie takiego wniosku większością dwóch trzecich oddanych głosów, nakłada na Komisję obowiązek poddania się kolegiально do dymisji.

Opracował: Piotr Tasz

Powiatowy Punkt Informacji Europejskiej
tel. 43-426-45, wew. 44, pok.75

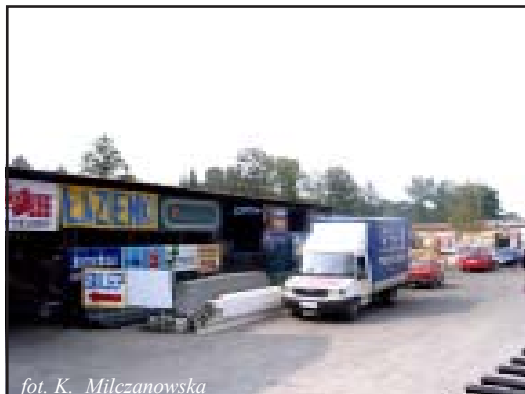
Najpierw jestem człowiekiem, a później właścicielem firmy...

Firma „Eleo-Budmax” powstała w 1990 roku. Jej nazwa pochodzi od imienia babci właściciela Pana Andrzeja Bieńczaka- Eleonory. Na początku był to jeden skład budowlany. W chwili obecnej firma rozwinęła się i ma swoje

Siedziba firmy „Eleo-Budmax” w Brzozowie

oddziały w Sanoku, Miejscu Piastowym, Dubiecku, Komańczy. Centrala „Eleo-Budmax” znajduje się w Brzozowie. Firma zatrudnia 50 osób, które są dobrze wyszkolone przez co jej obroty wyniosły w ubiegłym roku 11,5 mln. PLN. Konkurencja w 8-tysięcznym Brzozowie jest bardzo duża, istnieje tutaj 10 składów budowlanych, ale mimo to p. Andrzej widzi szansę rozwoju poszczególnych firm.

Skład budowlany w Brzozowie

W 2000 roku działalność budowlana i usługowa firmy została rozdzielona, zaś usługi przybrały

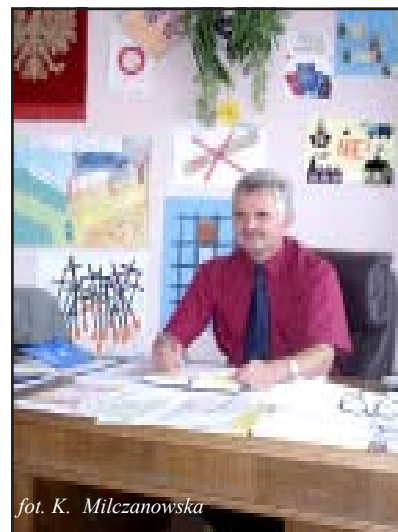
charakter działalności developerek. Powstała wówczas firma „Eleo-Development”, która specjalizuje się w budowie luksusowych domów jednorodzinnych, prowadzi cykl inwestycji od kupna działki do oddania kluczy do pięknie wykończonego mieszkania. „Eleo-Development” prowadzi swą działalność w Rzeszowie, w powiecie brzozowskim oraz całej pld.- wsch. Polsce. Obydwoma firmami zarządza Andrzej Bieńczak.

„Eleo- Budmax” jest laureatem konkursu „Przedsiębiorstwo Fair Play” w 2000 i 2001 roku. Firma „Eleo-Development” została wyróżniona tytułem Lidera Rynku w zakresie budowy i sprzedaży gotowych do eksploatacji domów rodzinnych w 2002 roku. Mało która firma może poszczycić się tak dużymi osiągnięciami w tak krótkim czasie. Na pytanie o receptę na sukces Pan Bieńczak podaje trzy punkty, które należy spełnić.

Po pierwsze liczy się przede wszystkim profesjonalne przygotowanie zawodowe pracowników. Następnie ważna jest ciężka, odpowiedzialna praca, wychodząca naprzeciw oczekiwaniom klienta. Po trzecie trzeba dysponować pewnym kapitałem początkowym, który jest niezbędny. Jeśli się go nie ma, droga do sukcesu jest utrudniona.

Od początku działalności firmy „Eleo-Budmax” i „Eleo-Development” zajmują się także niesieniem pomocy ludziom, w szczególności biednym i pokrzywdzonym przez los. Ostatnim przedsięwzięciem p. Andrzeja Bieńczaka w zakresie

dobroczynności jest założenie **Fundacji Pomocy Dzieciom im. Stanisławy Bieńczak**. Jest to pozarządowa,

fol. K. Milczanowska

Pan Andrzej Bieńczak właściciel firmy „Eleo-Budmax” i „Eleo-Development”

charytatywna organizacja obejmująca swą opieką dzieci i młodzież z regionu brzozowskiego.

Fundacja otrzymała nieodpłatnie zaplecze socjalne i magazynowe (około 130 m²) w Brzozowie przy ulicy Kościuszki 23. Będzie ona wspierać potrzebujących **pomocą żywnościową** - darmowe obiady, paczki wielkanocne i świąteczne; **pomocą materialną** – obuwie, odzież; **pomocą naukową**

fol. K. Milczanowska

Pracownicy chętnie udzielają porad klientom

podręczniki korepetycje, stypendia; **pomocą medyczną** - konsultacje i badania; **pomocą prawną** – konsultacje prawne.

Fundacja ma na celu dać nadzieję tym, dla których los nie był łaskawy, pragnie dać wiarę w lepsze jutro i radość spełnionych marzeń małym istotom.

Andrzej Bieńczak założyciel fundacji, mówi o sobie, że „najpierw jest człowiekiem a później właścicielem firmy”.

Opracowała: Katarzyna Milczanowska

„Gdzie diabeł mówi dobranoc ...” c.d.

Autor powyższego artykułu - Arkadiusz Piotrowski jest przewodnikiem beskidzkim, zrzeszonym w kole sanockim. Wielokrotnie odwiedzał powiat brzozowski. W czasie jednego z pobytów w naszym regionie miał okazję zapoznać się z „Brzozowską Gazetą Powiatową”. Przesłał do naszej gazety wspomnienia z wyprawy w Bieszczady. Pierwsza część została opublikowana w poprzednim numerze, ciąg dalszy wędrówki przedstawiamy poniżej.

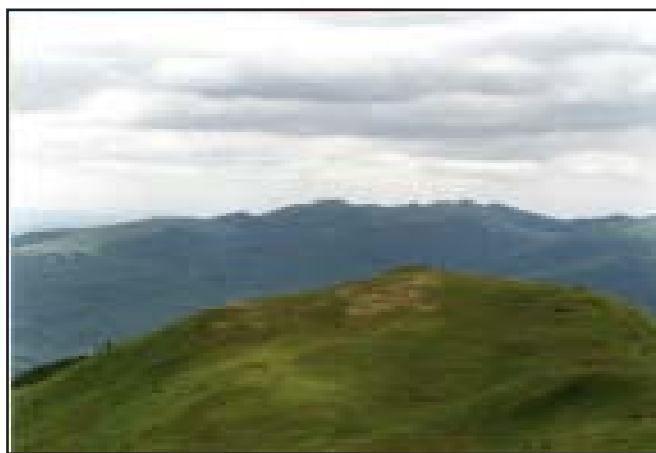
Dzień zapowiadał się słoneczny. Wyruszamy aby dokończyć przejście ścieżki dydaktycznej „Górnego Sanu”. Doprowadza nas ona po około 30 minutach na teren nieistniejącej wsi Beniowa. Po lewej rozległe łąki, po prawej – odnowiony cmentarz przycerkiewny wraz z licznie zachowanymi krzyżami nagrobnymi. Na szczególną uwagę zasługują dwa nagrobki wykonane z piaskowca; na jednym dostrzegamy motyw dzbana (najprawdopodobniej symbol ludzi pobożnych), na drugim – kwiatu (motyw przemijalności życia ludzkiego). Zachowała się też chrzcielnica – kamienna, z wyrytym motywem ryby. Cały cmentarz otoczony jest drewnianym płotem z bramą i furtką oraz zaopatrzonej w tablicę informacyjną.

Kierujemy się w kierunku północnym i docieramy do utwardzonej drogi. Po lewej mijamy przydrożny krzyż – kapliczkę, po prawej – towarzyszą nam tory linii kolejowej Lwów – Użhorod i „sistema” na granicy państwowej. Z otwartej

przestrzeni wchodzimy w las, mijamy kolejną, tym razem odnowioną kapliczkę i po około pół godzinie osiągamy skrzyżowanie dróg w Bukowcu. Zbaczając z drogi, kierujemy się w stronę potoku Halicz i po chwili docieramy do dwóch cmentarzy. Pierwszy z nich to cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej, ogrodzony drewnianymi żerdziami, z centralnie umieszczonym krzyżem i zarysami mogił. Drugi – to dawny cmentarz przycerkiewny z nielicznymi krzyżami nagrobnymi i pozostałością fragmentu podmurówki cerkiewnej.

Ruszamy w kierunku południowo – zachodnim, próbując odnaleźć zaznaczoną na mapie ścieżkę prowadzącą na Kińczyk Bukowski – tą samą, której szukaliśmy poprzedniego dnia. Niestety i od tej strony jej nie odnajdujemy. Zagłębiając się w las. Początkowo idziemy zgodnie

z azymutem, lecz ostatecznie kręcąc, odbijamy na południe i docieramy do potoku Sychłowatego. Stąd rozpoczyna się długi etap bardzo stromej i mozolnej wspinaczki wzdłuż potoku. Co chwilę przeskakujemy po pniach zwalonych drzew z jednego brzegu na drugi w zależności od tego, który bardziej nadaje się do wędrówki lub dosłownie przedzieramy się przez gęstwinę poplątanych gałęzi. W górnym odcinku potoku trudne do pokonania krzaki znikają ale za to robi się bardzo stromo do tego stopnia, że widok błękitu, jak się później okazało, płynącego z góry potoku, wzięliśmy za prześwitujący znad drzew błękit nieba.

Po około trzech godzinach mozolnej wspinaczki osiągamy zaśnieżoną granicę lasu u podnóża Kińczyka Bukowskiego. Przed nami jeszcze przejście pola śnieżnego u jego podnóża i ostrym podejściem osiągamy szczyt. Tutaj robimy godzinny odpoczynek. Pogoda dopisuje więc podziwiamy krajobraz i uwidaczniamy go na kliszy fotograficznej.

Granicą państwa schodzimy w kierunku Przełęczy Bukowskiej. Ścieżka wije się wśród wysokich traw i wychodni skalnych; trzeba uważać aby się nie potknąć i nie polecieć w dół. Po drodze cały czas towarzyszą nam pozostałości wojennych okopów i linii umocnień. O zachodzie słońca osiągamy Przełęcz Bukowską (1107 m npm). Stąd utwardzoną drogą schodzimy w zupełnych ciemnościach do Wołosatego. Tam nocujemy w schronie Bieszczadzkiego Parku Narodowego, aby następnego dnia opuścić gościnne Bieszczady.

Arkadiusz Piotrowski

W TROSCE O SPOŁECZNOŚĆ GMIN POWIATU BRZOSOWSKIEGO

Tysiące wypadków samochodowych, wypadki w pracy (w szkole), pożary, nagłe zachorowania, duże krwotoki to sytuacje zdarzające się, niestety, bardzo często w naszym codziennym życiu. Obserwowany od kilku lat ciągły ich wzrost postrzegany jest jako wynik ograniczenia możliwości opanowywania i kontrolowania rozwoju urbanizacji, komunikacji oraz przemysłu. Dodatkowo, problemy bezpieczeństwa publicznego zaczynają być zauważane z perspektywy kosztów akcji ratowniczych i utrzymywania wyspecjalizowanych służb, w tym i ratownictwa medycznego. W wielu przypadkach, mimo istniejących

Strażacy OSP z Dydni ćwiczą PPŻ

oczywistych zagrożeń, małe skupiska ludzkie nie posiadają takich służb, a ze względu na szczupłość funduszy, często nie posiadają dostępnych całą dobę, podstawowych służb ochrony zdrowia. W takiej sytuacji potencjalny poszkodowany ma małą szansę doczekania się w porę na wykwalifikowaną pomoc, zwłaszcza w przypadku zagrożenia życia. Bardzo istotną staje się dzisiaj wiedza ratownicza członków lokalnych społeczności, którzy mogą udzielać pomocy przed przybyciem profesjonalnych ratowników. Umiejętnie i na czas udzielona pierwsza pomoc, może

w wielu wypadkach uratować życie poszkodowanemu i zapobiec ciężkim powikłaniom w przebiegu leczenia. Dlatego w trosce o bezpieczeństwo społeczności lokalnej, Prezes ZR PCK w Brzozowie wraz z Burmistrzem Gminy Brzozów i Prezesem Zarządu Miejsko-Gminnego ZOSP RP w Brzozowie oraz Wójtem Gminy Domaradz zorganizowali kurs udzielania pierwszej pomocy z certyfikatem Unii Europejskiej dla jednostek OSP Gminy Brzozów i Gminy Domaradz.

Od strony logistycznej kurs przygotował Komendant Gminny Ochrony Przeciwopozarowej w Brzozowie. Szkolenie przeprowadzono dla 30 strażaków w dniach 10-11 sierpnia 2002 r. w sali wykładowej PSP w Brzozowie. Na przełomie sierpnia i września podobny kurs dla 27 strażaków OSP zorganizował również Wójt Gminy Dydnia, a Prezes OSP w Jabłonicy Polskiej zapowiedział szkolenie całej jednostki. Podczas kursu strażacy trenowali m.in. podstawowe podtrzymywanie życia (PPŻ), ułożenie boczne ustalone, tamowanie krwotoków, ewakuację z miejsca wypadku oraz pomoc w przypadku oparzeń.

Umiejętność udzielania pierwszej pomocy przez laików jest problemem dostrzeganym przez większość państw europejskich, co przyczyniło się do opracowania przez Europejską Radę Resuscytacji standardów postępowania w nagłych stanach zagrożenia życia i zdrowia. Na Zachodzie już dawno obliczono, że straty gospodarcze, spowodowane nieudzieleniem pierwszej pomocy poszkodowanym w różnych wypadkach i nagłych zagrażających życiu zachorowaniach, są większe niż koszty, które należy ponieść na efektywne szkolenie społeczeństwa w zakresie ratownictwa. Z takiego założenia, wyszła m.in. Austria,

Ewakuacja poszkodowanego z samochodu

w której wprowadzenie systemu powszechnego szkolenia społeczeństwa w zakresie pierwszej pomocy rozpoczęto od nauczycieli. W tym kraju wszyscy nauczyciele musieli w ciągu 4-5 lat ukończyć 40-sto godzinny kurs pierwszej pomocy.

Od 1999 r. również w naszym kraju w tej dziedzinie następują optymistyczne zmiany. W ostatnim okresie, pomiędzy Polskim Czerwonym Krzyżem a Instytutem Transportu Samochodowego zostało podpisane porozumienie w sprawie wdrażania nowego modelu szkolenia i reedukacji kierowców, ze szczególnym uwzględnieniem szkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

Z perspektywy czynnego instruktora pierwszej pomocy mogę stwierdzić, że również ZR PCK w Brzozowie ma się czym pochwalić. W ostatnich trzech latach w powiecie brzozowskim przeprowadziliśmy kilkanaście kursów, na których m.in. doskonalili się nauczyciele, strażacy, pielęgniarki, studenci oraz uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjalnych. W trakcie obchodów Dni PCK i z okazji 80-lecia PCK zorganizowaliśmy happening i pokazy w udzielaniu pierwszej pomocy, propagujące idee dobrowolności, bezstronności i humanitaryzmu. Wszystkie te działania są możliwe dzięki coraz szerszej grupie światłych pasjonatów, rozumiejących potrzeby swojego środowiska oraz doceniających znaczenie powszechności w nauce pierwszej pomocy przedmedycznej dla społeczności lokalnych.

Opracował: Bogusław Lidwin

Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Brzozowie

ul. Ks. J. Bielawskiego 10 (Budynek Przychodni)
tel. (0...13) 43-096-91

Mamy zaszczyt zaprosić wszystkich chętnych na kursy udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, które organizujemy w następujących formach:

- kurs podstawowy pierwszej pomocy – 16 – godzinny
- kurs pierwszej pomocy dla kierowców – 8 – godzinny

Dla grup zorganizowanych powyżej **20 osób**, możliwość przeprowadzenia kursu w miejscu wskazanym przez zleceniodawcę. Zainteresowanych prosimy o kontakt telefoniczny: **Prezes ZR PCK w Brzozowie Danuta Gwizdała – 43-426-45**
Instruktor Pierwszej Pomocy ZG PCK Bogusław Lidwin – 0-691-865-159 lub 43-614-37

fol. K. Milczanowska

Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny
im. Ks. Bronisława Markiewicza

Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny świętował 25 – lecie swojego istnienia. Uroczystości srebrnego jubileuszu rozpoczęły się 27 września i zgromadziły wielu znakomitych specjalistów onkologów z zaprzyjaźnionych ośrodków krakowskich i warszawskich. Listy gratulacyjne i podziękowania dla lekarzy pionu brzozowskiej onkologii oraz dla specjalistów z innych ośrodków wręczył **Starosta Brzozowski – Józef Rzepka.** *Z dumą patrzymy dzisiaj na obiekt szpitala w Brzozowie, który jest placówką liczącą się w skali całego kraju. Dzieje się tak za sprawą Podkarpackiego Ośrodka Onkologicznego, w którym walczą ze śmiertelną*

fol. A. Dąbrowska

Starosta Brzozowski dziękuje wszystkim, którzy przyczynili się do powstania Podkarpackiego Ośrodka Onkologicznego

chorobą ludzie z całej niemal Polski. Tutaj znajdują specjalistów i ich fachową poradę, z tym miejscem wiążą, jakże często niespełnione, nadzieje powrotu do życia i aktywnej pracy zawodowej. W wielu przypadkach, nierówna walka z tą tragiczną chorobą, zostaje uwieńczona sukcesem lekarzy. To oni stanowią fundament tego ośrodka, ich wiedza, doświadczenie i determinacja w trudnej służbie bliźniemu.

Ze względu na zły stan zdrowia nie mógł przybyć inicjator i główny założyciel Podkarpackiego Ośrodka Onkologicznego – Zbigniew Kubas. W jego imieniu podziękowania odebrał Dyrektor Szpitala Specjalistycznego w Brzozowie – **Edward Prajsnar.** Jubileusz zaszczylił swoją obecnością **Abp. Ignacy Tokarczuk**, który wystąpił z gościnnym wykładem na temat etyki

Jubileusz Onkologii Brzozowskiej

w zawodzie lekarza. – *Mój ubiegłoroczny pobyt w brzozowskim ośrodku był wymownym świadectwem tego, że nie tylko środki farmaceutyczne i fachowość lekarzy, ale ludzka życzliwość przynosi ulgę w cierpieniu.*

Historię Podkarpackiego Ośrodka Onkologicznego oraz zakres jego działalności przedstawił Ordynator Oddziału Chirurgii Onkologicznej – **Józef Oberc.** – *Brzozowski Oddział Chirurgii Onkologicznej jest jedynym w Polsce południowo – wschodniej. Rocznie wykonujemy około tysiąca skomplikowanych zabiegów chirurgicznych. Operowani są chorzy z nowotworami m.in.: głowy, przewodu pokarmowego, dróg moczowych, piersi, szyi.* **Andrzej Fularz** – zastępca Dyrektora Podkarpackiej Regionalnej

fol. A. Dąbrowska

Doc. dr hab. Zbigniew Kojs z Kliniki Ginekologii Onkologicznej w Krakowie odbiera list gratulacyjny z rąk Starosty Brzozowskiego

fol. A. Dąbrowska

Na jubileusz przybyło wielu znakomitych gości, m.in. Abp Ignacy Tokarczuk

Kasy Chorych zapewnił, że wysoki poziom usług świadczonych przez Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny znajdzie odzwierciedlenie w finansowaniu tego ośrodka.

Z okazji jubileuszu zorganizowano trwającą dwa dni (27 – 28 września) Konferencję Naukowo – Szkoleniową „**Postępy w profilaktyce, diagnostyce i leczeniu nowotworów**”, nad którą patronat honorowy objął **Minister Zdrowia Mariusz Łapiński**, patronat naukowy Dyrektor Centrum Onkologii – Instytutu im. Marii Skłodowskiej – Curie **prof. dr hab. Marek Nowacki.**

Opracowała: Aneta Dąbrowska

IV Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego

29 września br. Gminny Ośrodek Kultury i Wypoczynku w Haczowie był gospodarzem **IV Ogólnopolskiego Turnieju Tańca Towarzyskiego o „Puchar Wójta Gminy Haczów”, o „Puchar Okręgu Podkarpackiego” pod patronatem honorowym Starosty Brzozowskiego.** Organizatorem tegorocznej edycji turnieju było Starostwo

fot. K. Miłczanowska

Agnieszka Lorens i Lukasz Dutka laureaci
1 miejsca w klasie C (kategoria 14-15 lat)

Powiatowe w Brzozowie, Gminny Ośrodek Kultury i Wypoczynku w Haczowie oraz Stowarzyszenie Miłośników Sportowego Tańca Towarzyskiego w Krośnie. We współzawodnictwie o najwyższe trofea wzięło udział 65 par z następujących klubów tanecznych:

„Klasa” Tarnów, „Gasiak” Rzeszów, „Dżet” Rzeszów – Boguchwała, „Gracja” Krosno, „Aksel” Rzeszów, „Santan” Przemyśl, „Samba” Tarnobrzeg, „Złota Para” Dębica, „Takt” Jarosław, „Promenada” Opatów, „Fantazja” Kraków, „Axis” Nowy Sącz, „Fantazja” Haczów.

Miłośnicy tańca towarzyskiego mogli podziwiać zarówno piękne stroje zawodników, jak i wspaniałe wykonane, perfekcyjnie przygotowane programy artystyczne. Dla zwycięzców z poszczególnych kategorii nagrody w postaci pucharów, medali i dyplomów pamiątkowych ufundowali: Starosta Brzozowski – Józef Rzepka oraz Wójt Gminy Haczów – Stanisław Jakiel.

Dziękuję **Prezesowi Stowarzyszenia Miłośników Sportowego Tańca Towarzyskiego w Krośnie.** Na Pana ręce pragnę również złożyć **serdeczne podziękowania wszystkim Rodzicom z Krosna** i członkom Stowarzyszenia, za bezinteresowną pomoc w organizacji turnieju i osobiste zaangażowanie.

Dziękuję **p. Andrzejowi Orszulakowi** za profesjonalną i fachową opiekę nad turniejem, zaś **Prezesowi Polskiego Towarzystwa Tanecznego w Rzeszowie**, że po raz drugi powierzył nam rolę

fot. K. Miłczanowska

Uczestnicy turnieju tańca

gospodarzy turnieju o „Puchar Okręgu Podkarpackiego”. Dziękuję Rodzicom z Klubu Tańca Towarzyskiego „Fantazja” z Haczowa, a przede wszystkim Dyrekcji Szkoły Podstawowej w Haczowie za udostępnienie hali sportowej i obiektu szkolnego. Dziękuję także mediom za pomoc w propagowaniu naszej imprezy. Patronat medialny sprawowali: Gazeta codzienna „nowiny”, „Nowe Podkarpacie” oraz radio „Fakty”. Dzięki życzliwości wielu osób udało się zorganizować piękną i widowiskową imprezę, która jest przykładem dla dzieci, młodzieży i rodziców, jak można pożytecznie spędzić wolny czas. Jest to także promocja powiatu brzozowskiego i gminy Haczów.

Opracowała: *Maria Rygiel*
Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury
i Wypoczynku w Haczowie.

PODZIĘKOWANIE

Serdecznie dziękujemy **p. Andrzejowi Rzepce**, właścicielowi **Przedsiębiorstwa Handlowo– Usługowego „BALKKA” i Zakładu Drzewnego w Tyrawie Wołoskiej** za bezpłatne udzielenie i przywiezienie drewna opałowego dla **Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Brzozowie**. Jest to wspaniały, potrzebny dar dla szkoły i zasługuje na wdzięczność ze strony Dyrekcji placówki i samych uczniów.

Sprawność ponad wszystko !

fot. K. Milczanowska

Puchary dla zwycięzców turnieju

W niedzielę 25 lipca rozegrano VI Turniej Gmin Brzozowskich. Organizatorem imprezy był Związek Gmin Brzozowskich, a jej współorganizatorami: Starostwo Powiatowe w Brzozowie, MOSiR Brzozów, Urząd Miejski w Brzozowie, Urząd Gminy w Jasienicy Rosielnej oraz Brzozowski Dom Kultury i Gminny Ośrodek Kultury w Jasienicy Rosielnej.

Wymarzona pogoda sprawiła, że na turniej do jasienickiego parku przybyli przedstawiciele władz samorządowych oraz mieszkańcy powiatu brzozowskiego, by kibicować swoim faworytom. Na murawie stadionu w różnego rodzaju konkurencjach sportowo-rekreacyjnych rywalizowały reprezentacje gmin: Brzozów, Domaradz, Dydnia, Haczów oraz Jasienica Rosielna. Drużyny zmagaly się w piętnastu „dyscyplinach”, m.in.: w ubijaniu piany z jajek na czas, rzucie lotkami do tarczy, sztafecie w przewożeniu pań w taczkach, przeciąganiu liny, rzucie podkową do trzech wyznaczonych punktów, slalomie na hulajnodze, rzucie oponą dla osiłek, przepychaniu Fiata 126p. ze zmianą koła. Panie

fot. K. Milczanowska

Wójt Gminy Haczów - S. Jakiel podczas zmagania wędkarskich

rywalizowały w rzucie wałkiem do ciasta. Zgromadzona na trybunach publiczność z wielkim entuzjazmem śledziła mecz piłki nożnej w wykonaniu pań. Każda reprezentacja rozgrywała siedmiominutowe spotkanie. Gdyby polska reprezentacja wykazała tyle zapału we współpracy zespołowej co zawodniczki, na pewno wygrałaby Mistrzostwa Świata.

Drugą konkurencją, która wzbudziła aplauz publiczności było łowienie pięciu sztucznych ryb w basenie przez Wójtów Gmin i Burmistrz Gminy Brzozów. Panowie nie mieli łatwego zadania, ponieważ rybki nie chciały brać przynęty. Najlepszym wędkarzem okazał się Wójt Gminy Haczów – Stanisław Jakiel. Kolejność jednak nie była najważniejsza, tutaj przede wszystkim liczyła się dobra zabawa.

Pierwsze miejsce w tegorocznych

zmaganiach turniejowych zajęła gmina Haczów. Drugie miejsce gmina Brzozów, trzecie gmina Dydnia, a pozostałe miejsca gminy Jasienica Rosielna i Damaradz.

Pamiątkowe dyplomy i puchary wręczał Starosta Brzozowski – Józef Rzepkę, Burmistrz Gminy Brzozów – Janusz Draguła oraz Przewodniczący Rady Miejskiej – Roman Korfanty.

fot. K. Milczanowska

Panie jadące w taczkach nie kryły zadowolenia

Gratulujemy wszystkim zwycięzcom i uczestnikom, życzymy dalszych sukcesów nie tylko zawodowych, ale także sportowych. Mamy nadzieję, że następny Turniej Związku Gmin Brzozowskich odbędzie się w tak miłej atmosferze, a duch walki będzie towarzyszył zawodnikom.

Opracowała: Katarzyna Milczanowska

Wakacje z językiem francuskim

W trosce o zapewnienie młodzieży możliwości pożytecznego spędzenia wolnego czasu Starostwo Powiatowe w Brzozowie zorganizowało w czasie tegorocznych wakacji bezpłatny kurs j. francuskiego dla uczniów szkół średnich naszego miasta. Był to kurs dla początkujących. Młodzież brała udział w zajęciach, odbywających się dwa razy w tygodniu, począwszy od 2 lipca do 1 sierpnia włącznie.

Kurs był prowadzony przez pracownika Starostwa Powiatowego mgr filologii romańskiej Marzenę Komską – Ciesielską. Z przeprowadzonej ankiety wynika, że uczestnicy kursu byli bardzo zadowoleni, zarówno ze sposobu prowadzenia lekcji, jak i swoich wyników. Kurs zawierał elementy gramatyki, fonetyki i cywilizacji Francji. Kursanci bardzo pozytywnie ocenili pomysł zorganizowania kursu oraz wyrazili chęć kontynuowania nauki tego pięknego języka.

(inf. własna)

BUDOWA KANALIZACJI W GMINIE NOZRZEC

Gmina Nozdrzec to jedna z najbardziej malowniczych gmin powiatu brzozowskiego. Charakteryzuje się szczególnymi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi, co przyciąga wielu turystów i gości.

Przedstawiciele Społecznego Komitetu Budowy Kanalizacji wsi Nozdrzec

Dlatego ochrona środowiska stanowi jeden ze strategicznych celów działania nozdrzeckiego samorządu. Dbałość o stan środowiska uzależniona jest od możliwości finansowych, zaangażowania wielu ludzi oraz świadomości ekologicznej lokalnej społeczności. W związku z tym rozpoczęta została bardzo ważna i odpowiedzialna inwestycja, porządkująca gospodarkę wodno-ściekową. Gmina nie posiada do tej pory wiejskiej kanalizacji, dlatego też z nieszczelnych szamb ścieki spływają do gruntów, rowów melioracyjnych, kanałów oraz bezpośrednio do potoków i rzek.

Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej zostało rozpoczęte od miejscowości Nozdrzec, co wynikało z zapisów koncepcji Kanalizacji Gminy Nozdrzec opracowanej w 1999 roku. 28 marca 1999 roku odbyło się pierwsze zebranie wiejskie, dotyczące budowy sieci kanalizacyjnej. Dokonano na nim wyboru Społecznego Komitetu oraz podziału miejscowości na sześć rejonów. Wybrany komitet został zobowiązany do przeprowadzenia indywidualnych rozmów z mieszkańcami i jednocześnie do zebrania deklaracji uczestnictwa w realizacji zadania pod nazwą „Budowa kanalizacji wsi Nozdrzec”. Przedsięwzięcie to zakończyło się sukcesem, ponieważ ok. 90% mieszkańców wsi podjęło to wezwanie. Do tego zadania przyłączyła się również część mieszkańców z miejscowości Wara, tworząc siódmy rejon.

8 grudnia 1999 roku zawarte zostały porozumienia pomiędzy Społecznym Komitetem Kanalizacji wsi Nozdrzec a Zarządem Gminy Nozdrzec, w sprawie finansowania oraz realizacji zadania pod nazwą aktualizacja mapy zasadniczej do celów projektowych. Doprowadziło to do spisania trójstronnej umowy pomiędzy Zarządem Gminy Nozdrzec, Starostwem Powiatowym w Brzozowie a firmą „Geokart International” z Rzeszowa. 28 kwietnia 2000 r. odbył się przetarg na wykonanie projektu technicznego sieci kanalizacyjnej Nozdrzca, a następnie 26 czerwca została wszczęta procedura w sprawie ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla kanalizacji sanitarnej. 9 października 2000 roku decyzja w sprawie warunków zabudowy otrzymała klauzulę ostateczności.

Oficjalne rozpoczęcie inwestycji przez Wójta Gminy oraz Zarząd Społecznego Komitetu Kanalizacji wsi Nozdrzec

Społeczny Komitet Kanalizacji włożył wiele pracy na etapie wydania pozwolenia na budowę, w związku z licznymi odwołaniami i sprzeciwami osób, często nie zamieszkałych na naszym terenie.

Kończącym etapem całości starań i prac w okresie od marca 1999 roku było uzyskanie decyzji nr 7/01 z 11 września 2001 roku, wydanej przez Starostwo Powiatowe w Brzozowie, zatwierdzającej projekt budowy i wydającej pozwolenie na budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Nozdrzec i Wara. Decyzja ta zakończyła najtrudniejszy okres realizacji projektu.

Firma „Hydrogeowiert” z Przemysła przy budowie kanalizacji w miejscowości Nozdrzec

W miesiącu czerwcu br. Zarząd Gminy w Nozdrzcu ogłosił przetarg nieograniczony na realizację pierwszego etapu budowy kanalizacji wsi Nozdrzec, obejmującego wykonanie 2,5 tys. mb. sieci, budowę przepompowni oraz podłączenie 36 budynków. Przetarg wygrał Zakład Produkcji Handlu i Usługi „Hydrogeowiert” z Przemysła, który przystąpił do realizacji zadania, którego zakończenie planowane jest do 30 listopada 2002 r. Zarząd Gminy w Nozdrzcu złożył wniosek do Rzeszowskiego Oddziału Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o dofinansowanie kanalizacji w ramach programu SAPARD.

Społeczny Komitet Kanalizacji wsi Nozdrzec oraz Zarząd Gminy Nozdrzec pragnie podziękować mieszkańcom wsi Nozdrzec i Wara za zrozumienie i odpowiedzialne podejście do problemu kanalizacji, jak również osobom, które swym działaniem wspierały to zadanie. Ponadto kieruje również podziękowania dla Starosty Brzozowskiego - Józefa Rzepki za dofinansowanie aktualizacji map do celów projektowych. Pragnie również podziękować Zarządowi Województwa Podkarpackiego za przyznanie dotacji na I etap inwestycji w ramach Kontraktu Wojewódzkiego na lata 2002/2003.

*Zarząd Gminy i Społeczny
Komitet Kanalizacji wsi Nozdrzec*

Dog niemiecki - „Apollo” wśród rasy psów

Bismarck był znany ze swojej miłości do Dogów

Wśród przodków doga niemieckiego pierwszoplanową rolę odegrał pies nazywany dogiem tybetańskim. Było to zwierzę masywne, duże o potężnej głowie, hodowane - jak nazwa wskazuje przede wszystkim w Tybecie. Najstarsza wzmianka o nim została odnaleziona w chińskiej księdze Su King i pochodzi z roku 1120 p.n.e. Najwyraźniej wówczas istniało już zjawisko eksportu psów, ponieważ odnalezione malowidła i rzeźby dowodzą, iż psy te wkrótce znalazły się w posiadaniu Asyryjczyków. Były używane jako psy bojowe „alano”. Z Persji dogi tybetańskie dostały się - prawdopodobnie w wyniku handlu - do Epiru, krainy historycznej nad Morzem Egejskim, na obecnym obszarze Grecji. Żyli tam Molosowie, którzy szczególnie upodobali sobie towarzystwo tych dorodnych psów. Warunki życia na terenie Epiru różniły się znacznie od warunków w Tybecie, z którego dogi rozpoczęły wędrówkę w świat. Wpłynęło to na zmianę ich wyglądu - psy hodowane przez Molosów były nadal potężne, duże, ale raczej krótkowłose, co było zrozumiałe w klimacie śródziemnomorskim.

Molosowie uzyskali w dziedzinie hodowli dużych psów bojowych swoisty monopol na obszarze śródziemnomorskim - z tego względu przyłgnęło do tych psów określenie „molos”. Po upadku państwa Aleksandra Wielkiego, w skład którego wchodził również Epir, molosy trafiły do państwa rzymskiego. W średniowieczu, wzrost polowań na zwierzynę i pojawiająca się moda na polowania z nagonką, pociągnęła za sobą transformację dużych dogów rzymskich. Z Państwa Rzymskiego molosy trafiły do Afryki i dalej, dzięki kupieckim wyprawom Fenicjan, zostały przywiezione do Anglii. Trafiły na tereny Galii, a następnie znalazły się w posiadaniu plemion germańskich.

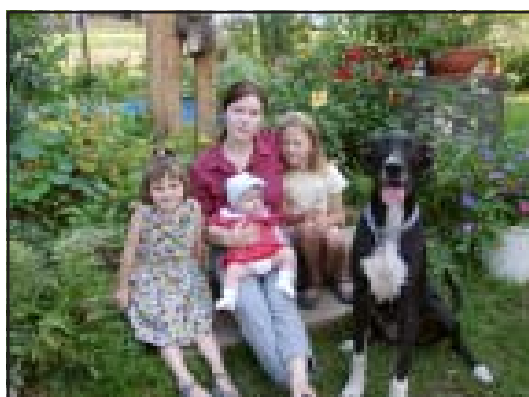
Po wiekach hodowcy doprowadzili do zróżnicowania molosów, uzyskując wiele innych ras (mastiff, bernardyn, rottweiler). Kształtowanie tych ras polegało zarówno na doborze hodowlanym osobników o podobnych, pożądanych cechach, jak i krzyżowaniu z innymi rasami. I tak swój obecny wygląd dog niemiecki zawdzięcza m.in. krwi doga tybetańskiego oraz charta, co dało mu lżejszą sylwetkę, uczyniło

bardziej szlachetnym, usprawniło aparat ruchu. Oprócz niezwyklej wytrzymałości w biegu, charakterystyczną cechą charta jest posługiwanie się wzrokiem podczas polowania, inne psy posługują się węchem, a dog wykorzystuje 2 zmysły: zarówno węch jak i wzrok. Nazwa Dog niemiecki została oficjalnie zaakceptowana na wystawie psów rasowych w Berlinie w 1888r. Ta rasa była również znana w innych krajach, czego dowodem jest powstanie pierwszego klubu Doga niemieckiego w Anglii w 1883 roku, co wyprzedziło o pięć lat utworzenie takiej samej organizacji w Niemczech.

fot. K. Milczanowska

Dog niemiecki przyjaciel rodziny

Nawet najmłodsi nie boją się „olbrzymia”

rzyszającym, pilnującym, obrończym. Poprzez połączenie szlachetności, harmonii sylwetki ze szczególnie wyrazistą, pełną ekspresji głową, sprawia na patrzących wrażenie szlachetnej statuy. Dog jest Apollem wśród psich ras. Dogi są przyjazne, pełne miłości, rodzinne, oddane i przywiązane do właściciela, a w szczególności do dzieci. Są natomiast powściągliwe i ostrożne wobec obcych. Pożądany jest pies pewny siebie, odważny, ale dający się łatwo poprowadzić, pojętny i zdolny. Dogi nie są psami agresywnym.

Grupuje się w trzech niezależnych zastawieniach umaszczenia: żółte, przegowane, arlekin, czarne i błękitne. Wysokość kłębu: u samców co najmniej 80 cm, u suk co najmniej 72 cm.

Do hodowli zachęcamy wszystkich mieszkańców powiatu brzozowskiego, ponieważ dogi niemieckie są wspaniałymi przyjaciółmi rodziny.

Opracowała: Katarzyna Milczanowska

KRZYŻÓWKA

Subwencja, subsydium	Silny wichur, huragan	▼	Tala, kibić, Odmiana kwarcu	„Iglas-ta” rzeka	Samochód terenowy	Np. dipol	Amok Kolonia dla dorosłych	▼	Gromada kolegów	▼		
▶		3					Ideał do naśladowania	▶	22	14	11	
Głon słodkowodny; chara	▶	24			6					Gatunek siei		
Parlament izraelski	▶			2			Roślina o żółtych kwiatach	▶		▼		
Góry z Aconcagua			Okleina ścienna Fundator	▶					9	Drzewo matura-rzystów	1	Pozoruje wybuch granatu
▶		23			Mata ze słomy ryżowej	Rysak	Złomu lub żywca	▶	8			
Ćwierćbeczek na wino	Gatunek pszenicy „Autor „Kakao”	▶					Rodzaj zamka do drzwi	▶		10		
Motył nocny	▶											
▶			4	Włóczęga, ponie-wierka	▶							
Dla kulturalisty lub geografa	▶						Pies do polowań na ptactwo	▶				7
▶				Stan w USA z Annapolis	▶							
Nad kolanem Kuzyn sokoła	▶	21					Łączy maszt z burcią	▶	15		5	12

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 25 utworzą rozwiązanie - aforyzm Tadeusza Fangrata.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25

HOROSKOP

BARAN (21 II – 20 IV)

W tym miesiącu niektóre sprawy wcześniej traktowane jako proste lub prawie zakończone zaczną się nieoczekiwanie komplikować. Pojawiające się przeszkody wpłyną Cię w niemałe zakłopotanie, a na pomoc otoczenia nie będzie można liczyć.

BYK (21 IV – 21 V)

Przed Tobą wiele fortunnych okazji i sprzyjających Ci zbiegów okoliczności. Jeżeli stawiasz na karierę zawodową, nie powinieś narzekać na brak możliwości realizowania swych planów. Nawiażesz nowe, ważne znajomości, będziesz zapraszany na interesujące spotkania służbowe.

BLI•NIĘTA (22 V – 21 VI)

W październiku odczujesz przypływ sił witalnych i z optymizmem zaczniesz spoglądać w przyszłość. W miarę upływu dni będziesz nabierał energii i z entuzjazmem przystąpisz do realizacji swych marzeń. W ciągu tego miesiąca będzie też kilka okazji do miłych spotkań towarzyskich, na których pokażesz się z tej najlepszej strony.

RAK (22 VI – 23 VII)

Przez ten miesiąc będziesz w bardzo dobrej formie intelektualnej. Pomysły i inicjatywa spotkają się z dużym uznaniem przełożonych. Możesz się też spodziewać dobrych wiadomości od przyjaciela lub osoby dawno nie widzianej. Wolne Raki spotkają na swej drodze osobę efektowną i ujmującą, choć może mało wierną.

LEW (24 VII – 23 VIII)

Jeśli wykazesz się pomysłowością i przedsiębiorczością możesz liczyć na awans lub umocnienie swej pozycji. W tym miesiącu możesz oczekiwać dobrej propozycji współpracy lub pomocy ze strony osoby o nieposzlakowanej opinii lub dużym autorytecie. Dla par będących w stałych związkach zapowiada się okres harmonii i umacniania wzajemnych więzi.

PANNA (24 VIII – 23 IX)

Miesiąc październik to okres wielu pozytywnych szans dla spraw zawodowych. Uda Ci się zrealizować ambitne plany, nawet jeśli zbyt nie grzeszysz pracowitością. W trudnych sytuacjach pamiętaj, że każda decyzja jest lepsza niż jej brak. Znajdziesz też czas, by odświeżyć swoje dawne znajomości.

WAGA (24 IX – 23 X)

Nie stosuj dłużej dawnych choć sprawdzonych metod pracy. Sytuacja wymaga wprowadzenia zmian w oparciu o nowe pomysły i metody. Dla osób poszukujących pracy rada - zrezygnuj z poprzednich pomysłów, a rozejrzyj się za nowymi możliwościami. Będziesz musiał także podjąć ważną decyzję w sprawach sercowych. I tu nie zwlekaj!

SKOPRION (24 X – 22 XI)

Wysiłki włożone w poprzednich miesiącach w realizację planów teraz przyniosą efekty w postaci wymiernych korzyści. Sukces będzie duży i może nawet przekraczający Twoje oczekiwania. Nareszcie będziesz mógł z optymizmem i radością patrzeć w swoją przyszłość.

STRZELEC (23 XI – 22 XII)

Początek października wykorzystaj na uregulowanie stosunków z najbliższymi. Masz szansę odbudować więzi zarówno z rodziną, jak i z przyjaciółmi. W drugiej dekadzie miesiąca nie wprowadzaj w życie żadnych radykalnych zmian. Zajmij się utrzymaniem tego, co już posiadasz, a czas wolny wykorzystaj na poprawę swego wyglądu.

KOZIOROŻEC (23 XII – 20 I)

Masz przed sobą mile perspektywy. Nie przegap żadnej szansy, nie odrzucaj pochopnie propozycji, dokładnie analizuj każdy nowy projekt. W pierwszej dekadzie miesiąca nie korzystaj z pomocy otoczenia, w szczególności rodziny. Bądź w tym celu samodzielnym.

WODNIK (21 I – 19 II)

Koniec z pośpiechem, miesiąc październik będzie obfitywał w wiele miłych i spokojnych dni, zarówno w pracy jak i w sprawach osobistych. Będziesz mógł nadrobić wszelkie zaległości, spotkać się z przyjaciółmi, przeczytać książki. Znajdziesz też czas i chęć, by bardziej zadbać o swoje samopoczucie, wyciszyć się wewnętrznie i odprężyć.

RYBY (20 II – 20 III)

Będziesz miał dobrą passę zarówno na niwie zawodowej, jak i osobistej. Wykorzystaj swoje możliwości i nie rezygnuj nawet z najbardziej śmiałych planów. Jeśli się trochę postarasz, masz szansę odnieść sukces zawodowy. Nie rezygnuj z żadnego zaproszenia na spotkanie towarzyskie.

WAFRO

Firma „WAFRO” Sp. z o.o.

WYKONAWSTWO - INSTALACJE
HANDEL - TECHNIKA GRZEWCZA
PRODUKCJA - KOŁNIERZE STALOWE
OSPRZĘT TELEKOMUNIKACYJNY
PROJEKTOWANIE, SERWIS
AGENCJA REKLAMY

ZARZĄD FIRMY:

36-200 BRZOZÓW, ul. Bielawskiego 1
 tel. (013) 43 09 200, fax. (013) 43 09 225
 wafro@pro.onet.pl, wafro@wafro.pl
 skrytka pocztowa 60, www.wafro.pl

BIURA TECHNICZNO-HANDLOWE:

31-223 Kraków	ul. Pachońskiego 9	tel./fax (012) 415 96 30	krakow@wafro.pl
36-200 Brzozów	ul. Mickiewicza 21	tel./fax (013) 43 09 227	brzozow@wafro.pl
35-232 Rzeszów	ul. Miłocińska 1a	tel./fax (017) 86 35 587	rzeszow@wafro.pl
38-400 Krosno	ul. Składowa 9	tel./fax (013) 43 61 538	krosno@wafro.pl

AGENCJA REKLAMY:

35-232 Rzeszów
 ul. Miłocińska 1a
 tel./fax (017) 86 37 518
 grafik@wafro.pl

RESTAURACJA ALTA

Brzozów
 ul. 3 Maja 70

Organizacja wesel, bankietów,
 konferencji, chrzcin
 i innych imprez okolicznościowych

Możliwość organizacji imprezy

w Restauracji ALTA

(sala klimatyzowana do 120 osób).

Dysponujemy miejscami noclegowymi dla 50 osób

Kompleksowa organizacja
 imprez wyjazdowych
 w miejscu wskazanym przez klienta

Restauracja ALTA

36-200 Brzozów

ul. 3 Maja 70

Gwarancja jakości i niskich cen

tel. (0-13) 434 01 69

(0-13) 434 01 66

tel. kom. 0-601 061 293